

»Elveszett gyermekek«

— mondotta Benes csehszlovák külügyminiszter a Népszövetség új ülészakának megnyitóján, azokról az államokról, akik a közel-múltban kiléptek a Nemzetek Szövetségének tagállamai sorából. Ez a biblikus izü és egyben kedélyes kijelentés tulajdonképpen nem is hat olyan kedélyesen, mint amilyen kelemes mosollyal Benes azt elmondotta a plénum előtt. De nyilván a "kitünő csehszlovákiai államférfiúnak oka volt rá, hogy kedélyes maradjon és az „elveszett gyermekek“ kifejezéssel elintézni próbálja egyelőre Japánt, Argentínát és — nem utolsó sorban Németországot. Ma már tudjuk, hogy Benes kedélyességének alapja az a tudat volt, hogy hetek hosszas tárgyalásai után, a Népszövetség elnöki tanácsa egyhangúlag megszavazta a szovjet államok szövetségének belépését a Népszövetség keretei közé és minden jel arra vall, hogy Litvinovnak állandó tanácsstagságot biztosítanak a világpolitika vegyes műsorú koncerttermében.

Régi igazság, hogy kedvesebb az elveszett, de megtérő gyermek száz olyan „gyermeknél“, aki el sem vészett, mert nem mozdult ki hazuról. A szovjet belépése a Népszövetségbe e pillanatban talán azért kedvesebb mindennél a nagypolitika hábainak, mert még sohasem is volt közöttük ebben a hivatalos minőségében. Eddig távoli, titokteljes mumusként szerepelt csupán, amelynek fenyegető fantómja ott bujkált Litvinov legmézesebb mosolyában is. Mindez mátlól kezdve másképpen néz ki — európai szemszögből. A szovjet, mint tanácsstag, aláveti magát a Népszövetség határozatainak és úgy fog táncolni, ahogy a genfi urak akarják. Pillanatnyilag azt gondolják Genfben, hogy a szovjet semmi esetre sem lehet többé „nagy fiú“, ha bekerül a népszövetségi gyermekszobába; szem előtt lesz mindenek előtt és rá lehet koppintani idején a körmeire, ha rossz fát tesz a tüzre.

Mindezt így gondolhatta el Benes is, amikor a többi, „elveszett“, de még meg nem tért „gyermekéről“ beszélt és mi tagadás, ebben a terminológiában, a gyermek-szoba szak-kifejezéseinek hangulatán át nézve a világpolitika új fordulatát, valóban van benne némi rózsaszínű kedély és derűs mosoly. Am, ha irigyelhető is ezért a rózsaszínű világszemléletért Benes, mégis nehéz elképzelnünk a harmadik birodalom külpolitikáját, vagy a japán imperializmust baby-cipőben totyogva, mint ahogy sehogy sem tudjuk elképzelni Litvinovot sem a hátulgombolós nadrágban, dudlival ajkai között, amint éppen a tejbegrizt várja áhitattal a Népszövetség dadáitól. Az a gyanunk, hogy a szovjet gyomrát sokkal súlyosabb étvágy gyöttri és csikarja ennél. Szakítva a Benes által kezdett gyermekszobai kifejezésekkel: a szovjetnek sikerült az európai meg-nem-támadási szerződések sorozataival fedeznie le európai határait az esetleges konfliktusok veszélyével szemben, hogy azután nyugodtan sétálhasson be a Nemzetek Szövetségének palotájába. Ez történt eddig. Am nagyon is jól tudjuk, hogy ugyanakkor a szovjetállam keleti határain a legváltozatosabb és legkomplikáltabb konfliktusok nyugtalanítják a szovjetkormányt, amelyekkel csak úgy végezhet nyugodtan, ha nem kell minduntalan hátrafelé figyelnie arra, mi történik az európai határain...?

Nem tudjuk azt sem, hogy milyen garanciák védik a szerződött európai államokat az expanzív szovjetpropaganda ellen akkor, amikor megnyílnak határaink a titkos ügynökök esetleges inváziói előtt, nem láthatjuk egyelőre a megegyezések gazdasági előnyeit sem a polgári berendezkedésű államokra nézve. Am azt máris láthatjuk, hogy a szovjetet öröm-

Visszautasította a német kormány a keleti paktumhoz való csatlakozását

Körtánc a szovjetnek a Népszövetségbe való felvétele körül — Franciaország erőfeszítései — A német jegyzék hatása — Súlyos támadás gróf Bethlen István ellen

Genf-ből jelentik: Az európai nagypolitika eseménye, amelyről egyébként már előzetes jelentést adtunk, a szovjetunió belépése a népszövetségi tagállamok sorába. Hétfőn a késő éjjeli órákban a Népszövetség elnöki tanácsának összes tagjai megvitatták Oroszország felvételének kérdését és valamennyi szavazó a szovjet felvétele mellett határozott. Portugália és Argentina tartózkodott a szavazástól, viszont Lengyelország, amely eddig ellenezte a felvételt, váratlanul a szovjet mellett szavazó államokhoz csatlakozott. Valószínű, hogy a lengyel külpolitika ezt az elhatározását a francia összeköttetései folytán fogja még a maga javára fordítani. Jelentéseinket egyébként az alábbiakban foglalhatjuk össze:

A Népszövetség elnöki tanácsa titkos ülésen foglalkozott a szövetséges szovjetállamok uniójának népszövetségi tagságával. Az elnöki tanács kimondotta, hogy a szovjetnek jár a népszövetségi állandó tanácsstagság és a francia javaslat alapján, amelyet egyébként 18 európai állam képviselője írt alá, szavazásra tették fel a kérdést és ezt követően meg is szavazták a tanácsstagságot. Miután Oroszország felvételének kérdése elvben elintézett tény, a Népszövetség elnöki tanácsa most azt a formát vitatja meg, hogy hogyan hívják meg Oroszországot Genf-be, tekintve, hogy

a Népszövetséget vendégül látó Svájc még mindig nem ismerte el Oroszországot.

A Népszövetség tanácsának tegnap éjjeli titkos ülésén bizottságot küldött ki, melynek feladata Oroszország meghívásának formáit tanulmányozni. A bizottság tagjai ma egész nap bizalmas megbeszéléseket folytattak.

de nem tudtak megállapodásra jutni és így a Népszövetség ma délutánra kitűzött tanácsulése elmaradt.

Oroszország biztos a dolgában

Oroszország azonban máris biztosra veti felvételét a Népszövetségbe. Litvinov orosz külügyi népbiztos félbeszakította marienbadi üdülését és Evionban utazott, hogy közelebb legyen Genfhez és kellő időben megjelenhessen a Népszövetség városában. A szovjet delegációja egyébként napokkal ezelőtt elindult Moszkvából és már ma Berlinbe érkezett, ahonnan Genf-be utazik. Előreláthatólag az orosz kiküldöttek szombaton érkeznek meg Genf-be és ekkor dől el az is, hogy megkapja-e a szovjet az állandó tanácsstagságot. A francia kiküldöttek óriási erőfeszítéseket fejtenek ki Oroszország érdekében és nagy sikerként könyvelik el, hogy a tanácsülés egyhangúlag fogadta el a szovjet tanácsstagságát. Beavatottak szerint Argentína azért tartózkodott a szavazástól, mert Franciaország nagy petróleumrendeléseket helyezett kilátásba számára.

rivalgva fogadják Genfben és jó tíz évre védés dacsövetségek sorozatai biztosítják éppen Európa részéről Lenin örököseinek uralmát. Nos, igen, Svájcnak egyelőre nem tetszik az ügy, de — a jelek szerint — lehet segíteni rajta. Ha igazat mondanak a jelentések, úgy maga a Népszövetség költözik el Svájcba Ausztriába vagy Franciaországba, csak hogy zavartalanul sétálhasson be az ülésterembe a szovjetek delegációja.

A nagy barátságunk gyakran nagy csalódás, sőt harag a vége. Ennek a régi, még bé-

Még nem biztos, hogy Jugoszlávia jegyzékváltás után fogja-e forma szerint elismerni a szovjetet, vagy pedig csak minisztertanács határozattal, amely kimondja, hogy a de jure elismerést már magában foglalja az, hogy Jugoszlávia hozzájárult Oroszországnak a Népszövetségbe való felvételéhez. Erről a kérdéstről most fognak dönteni Genfben a kisantant delegációinak tárgyalásán. Annyi azonban már most is bizonyos, hogy a jugoszláv kormány hamarosan nem küld diplomáciai képviselőt Moszkvába.

Tokióban válasznak Benes beszédére

A genfi eseményekhez tartozik, hogy Lettország, Észtország és Litvánia külügyminiszterei ma Genfben aláírták a balti egyezményt.

A venol, a Népszövetség főtitkára, ma estebedet ad a delegátusok tiszteletére. A diszvacsorán felszólal Schuschnigg osztrák kancellár, aki Ausztria függetlenségének hangoztatásán kívül elődjai saját tervét a duna menti államok, együttműködésére vonatkozólag, Schuschnigg ma hosszas tárgyalásokat folytatott Aloisi báróval. Olaszország népszövetségi kiküldöttjével, amelyen az esti beszéd tartalmát vitatták meg.

Benes csehszlovák külügyminiszter tegnapi kijelentései, amelyet a Népszövetség közgyűlésének megnyitásakor tett,

nagy meütközést keltettek japán politikai körökben.

Tokióban hangsúlyozzák, hogy ezek a kijelentések nem semleges szempontból nézték Japán kilépését a Népszövetségből, hanem pártoskodóak voltak és annak a nagyhatalomnak kerekét tolták, amellyel Csehszlovákia és szövetségesei most barátkozni akarnak. Ez a nyilatkozat semmi esetre sem mozdította elő Japán visszatérését a Népszövetségbe.

A Neue Freie Presse tudósítójának közlése szerint beavatott körökben úgy tudják, hogy Hitler vezérkancellár Genf-be is elküldi külön megbízottját. Állítólag Ribben-

kebeli orosz közmondásnak nyilván megmaradt az érvénye ma is, sőt nemcsak Oroszországban, de az egész világon mindenfelé, ahol csak emberek élnek. A nagy barátkozás genfi rózsaszínű gyermekszoba-hangulatában ne feledjük el, hogy Trója eleste óta sok minden meglepetés érte már a diplomáciai világot és ne adja Isten, hogy a mai nagy barátkozásra egy csunya napon még alaposan ráfizethessen az a nemzetközi diplomácia, amely a szovjetet — hátulgombolós gyermekruhában engedte be a genfi padsorok közé.

tropp van kiszemelve erre a misszióra. Az ő feladata hirtelen elsősorban is az lesz, hogy Barthou francia külügyminiszterrel lépjen érintkezésbe.

A Daily Express diplomáciai levelezője írja, hogy Törökország lázas sietséggel erősíti meg védőműveit. A török köztársaság költségvetésének felét hadfelszerelési célokra fordítja. Hatalmas erődláncot építenek Szmirnától az ország északi határáig. A hadügyminiszter megtiltotta, hogy repülőgépek az erődök és kikötők közelében cirkáljanak. A védőművek hatalmas erődítményekből és titkos tűzérési állásból alkotnak láncot.

A Reichspost mai számában feltűnést keltő élelhangu vezércikkben támadja Bethlen István grófot a Pesti Napló szombati számában megjelent vezércikke miatt, amelyben a volt magyar kormányelnök a francia—olasz közlekedéssel foglalkozott. A vezércikk szokatlanul erős hangon támadja Bethlen személyét és kimeríti, hogy Ausztriában nagyon csodálkoznak azon, hogy egy szomszéd államban ilyen hangot ütnek meg, amikor el kellene kezdődnie végre a konzolidációnak.

A lap nem érti meg, hogy miért volt szüksége Bethlennek épp most erre a kürtőzóra,

Franciaország nem tűri Németország felfegyverkezését

Itt írjuk meg egyébként, hogy a német kormány hivatalos jelentést adott ki, amelyben közli, hogy a kormány tanulmányozta a keleti paktum ügyét és végleg megállapította, hogy nem áll érdekében újabb nemzetközi szerződésekhez csatlakoznia, amíg egyes hatalmak kétségbevonják Németország katonai egyenjóságát. Ugy látja, hogy ilyen kölcsönös segítségnyújtási kötelezettségek épp olyan keresztülvihetetlenek, mint a Népszövetség által vállalt szankciók. A lefegyverzett Németországot állig felfegyverzett hatalmak veszik körül és így óvatosságra kényszerül.

Németországot nem szabad hadszíntérré változtatni

— A német kormány — írja a hivatalos jelentés — nem vállalhat olyan kötelezettségeket, amelyek belevonhatnák egy keleti konfliktusba és Németországot hadszíntérré változtathatnák. A keleti paktum különben sem való egyébre, minthogy Franciaország és Oroszország határait biztosítsa és ez semmi

amelyet nem is helyes helyre intéz. Ne Róma felé fejtse ki aggodalmait, hanem Berlin felé. Amikor a legnagyobb veszély kezd kiküszöbölődni,

Magyarország nem fordulhat Olaszország ellen, hanem ellenkezőleg, Németország ellen kellene, hogy megújítsa a harci kürtőt,

mert a német birodalom az, amely szét akarja törni az európai békét. Csodálkozik a lap azon is, hogy amikor Magyarország felé épp az eddig annyira ellenséges Jugoszlávia felől kezdenek barátságosabb szelek fújni, akkor nem volna szabad nyíltan állástfoglalni, hanem inkább várni kellene. Végül a lap megjegyzi, hogy épp csak azzal, amit Bethlen támad, a francia—olasz megegyezéssel lehet Európa békéjét új alapokra helyezni.

Budapestről jelentik: Imrédy Béla magyar pénzügyminiszter ma hazaérkezett Genfből és elfoglalta hivatalát. A pénzügyminiszter részletesen beszámolt Gömbös Gyula miniszterelnöknek a Népszövetség pénzügyi bizottságának tárgyalásairól, amelyeken végeredményben azt állapították meg, hogy Magyarország pénzügyi és gazdasági helyzete 1933. év nyara óta állandó javulásban van.

előnyvel sem jár Németországra nézve. A német kormány véleménye szerint a francia és orosz határok további biztosítására semmi szükség sincsen és különben is a kétoldali szerződések rendszerét tartja alkalmasnak a béke biztosítására, ha az aláíró hatalmak kötelezik magukat arra, hogy

valamennyi vitás ügyüket a zöld asztal mellett intézik el.

Londoni politikai körökben a nagy feltűnést keltő német hivatalos jegyzéket érdeklődéssel fogadták és úgy találják, hogy az okirat sem visszautasítást, sem hozzájárulást nem tartalmaz, csupán megfigyeléseit és megjegyzéseit közli. A francia külügyminiszterium a németek jegyzékét azonnal Genfbe küldötte el az ott tartózkodó Barthou külügyminiszternek.

A Neue Freie Presse mai száma szerint Franciaország újból azt az indítványt terjesztette a Népszövetség főtanácsa elé, hogy

a Népszövetség székhelyét tegyék át Bécsbe.

bukkantunk. Benyitottunk, hogy ott meghúzódjunk, míg valami tervet tudunk kisűtni. A szomszéd szobából szalás arab lépett ki. Már rá akartuk magunkat vetni, de ő nyugodtan mosolyogva mondta:

„Tölem ne tartssatok... látom, hogy valami ok miatt nem vagytok emberbarátok. Talán tudok rajtatok segíteni”.

— Kiderült, hogy egy a kikötőben horgonyzó tuniszi gözbarkán matróz. Elmondta, hogy a kapitány sincs jó viszonyban a rendőrséggel és ő ki tudja eszközölni, hogy hajnalban a hajóra csempész minket. Belenyugodott abba, hogy a jutalmat majd gazdag családjaik révén valamikor bőségesen megkapja. Hozott nekünk arab rongyokat; ezeket felvettük. Az utasítása az volt, hogy ne együtt menjünk a kikötőbe, hanem egyenként, mert így kevésbé tűnünk fel, ha rendőrrel találkozunk.

A társam a sötétség beálltával elment valami élelmiszert venni. Én a kikötőbe mentem és odaérve, egy raktár mögött hirtelen megpillantottam arab matróz barátunkat. Odajött hozzám s sugva mondta:

„Óvakodjék a bajtársától, mert az előbb itt járt és azt kérdezte tőlem, hogy valóban fizet-e ötszáz frankot a katonai hatóság és bünbocsánatot ad az olyan az idegen légióból megszökött katonának, aki egy másik szökevényt a kezére játszik. Mondtam, hogy erről nem tudok s ő erre eltűnt... Azt hiszem, rosszat forral az agyában.”

— Mélyen felháborodva visszamentem a rejtékhelyünkhöz. Odaérve láttam, hogy a kunyhó homályában elnyújtózkodva fekszik Marineri Alberto. Előkaptam a revolveremet és szíven lőttem őt. Most husz év után itt van a hajón... Közben becsülettel éltem husz évig, vagyont, tiszteletet szereztem, családom van... Adjön tanácsot, hogy mit tegyek?

Megnyugtattam, hogy gondolkodom az eset felett és eskümet vette, hogy senkinek se szólok.

Másnap délelőtt a fedélzeten sétáltam. Hozám lépett egy idegen ur s bemutatkozott:

A Népszövetség jelen ülésszakán fog foglalkozni az indítvánnyal. Hír szerint Svájc nem hajlandó megváltoztatni oroszellenes álláspontját, sőt népszavazás alá akarja bocsájtani a Népszövetségből való kilépésének kérdését.

A francia lapok nagy fontosságot tulajdonítanak a német válaszigyzéknek, amelyet a német kormány valamennyi nagyhatalomnak elküldött. A Journal megállapítja, hogy Németország kísérlete kudarcot fog vallani. Barthou már eddig is kellőleg kifejezte, hogy

Franciaország semmi szín alatt sem járul hozzá Németország felfegyverkezéséhez.

Az Echo de Paris a támadások egész pergőtüzét indítja a német válaszigyzék ellen. A lap kijelenti, hogy Németország magatartása értelmetlen, mert ez az ország háborúra készül és nemcsak titokban, hanem nyíltan is fegyverkezni akar.

Támadások Németország ellen

— A német ellenjavaslat olyan „illuziókat” táplál — írja az Echo de Paris — amelyeket szét kell rombolni. A német ellenjavaslat olyan rendszert akar életre kelteni, mely éket verne Franciaország és keleti szövetségesei közé.

A többi újság hasonló szellemben emlékszik meg a német jegyzékről, amelyet francia hivatalos körökben is hívósen fogadtak.

A kisantant állandó tanácsa egyébként szerdán ül össze Genfben, Titulescu elnöke mellett. Beavatott körök értesülése szerint, ezen az ülésen Benes római utazását beszélük meg, amely közvetlenül Barthou római látogatása után történhetik meg és amelynek célja

a római jegyzőkönyvnek a kisantanttal való kiterjesztésére vonatkozó tárgyalás lesz.

Schuschnigg kancellár nyilatkozott a német—osztrák viszonyról a Times bécsi levelezője előtt. A kancellár kijelentette, hogy

osztrák részről nincsen akadály a Németországgal való kibékülésnek.

A megegyezés egyetlen előfeltétele az, hogy Németország ne csak kötelezze magát arra, hogy nem avatkozik be Ausztria belügyeibe, de valóban eleget is tegyen ígéretének.

A mult árnyéka

Irta: CEDRIE HARRIS

A Teutonic Alexandriát az előző nap délutánján hagyta el. Alexandriában néhány új utas szállt a hajóra. Evans detektívfelügyelő nem nagyon érdeklődött irántuk. Egy fekvőszéken kényelmesen hátradülve pipázott és egy detektívregényt olvasott. Egy hang szólalt meg mellette:

— Beszélhetnék önnel néhány percig?

Evans felpillantott. Egy, már az ut első részéből ismert utitársa, Chappell Herbert állt előtte. Kövér, barátságos arcú, negyvenöt év körüli férfi volt. A dohányzóban tegnap együtt ittak meg néhány pohár whiskyt szódával s így Evans már tudott annyit, hogy a mosolygós képű Chappell Sheffield környékén vasgyáros. Viszont Evans elmondta neki, hogy ő Scotland Yard detektívfelügyelője, aki súlyos influenza után fél évi betegszabadságon van.

Megdöbbsent, amikor Chappellre nézett. A szeméi kidülldtek, mint aki valami borzalmas dolgot látott és verejték gyöngyözött a homlokán. Amikor Chappell kabinjában egymással szemben ültek, Evans igyekezett megnyugtítani, de Chappell szinte remegett az izgatottságtól s a következőket mondotta el:

— Azzal kell kezdenem, hogy gyilkos vagyok. Husz év előtt agyonlöttem egy Marineri Alberto nevű embert. Ez a meggyilkolt ember tegnap Alexandriában erre a hajóra szállt fel és az A. fedélzet 84-es számú kabinját foglalta el.

Evans kételkedő pillantást vetett Chappellre, aki keserű mosollyal jegyezte meg:

— Nem vagyok örült. Ugy van, amint mondtam. Ezt az embert husz év előtt megölttem, holtan hagytam ott a tett színhelyén s most itt van a hajón. Így történt: kalandos fiúk voltunk mindketten, az idegen légióban, Algirban ismerkedtünk meg, együtt megszöktünk, és borzalmas megpróbáltatások után Marseille-bé jutottunk el. Ott a város szélén egy kis erdőben elhagyott házra

— Marineri Alberto vagyok... Láttam, hogy ön Chappell ural beszélgetett...

Meglepetten feleltem:

— Igen... beszélgettünk, de ez mennyiben tartozik önre?...

— Uram, én husz év előtt meggyilkoltam Chappell s most megdöbbenve láttam, hogy itt van a hajón... Gondoltam, hogy szolt önnek erről... Segítsen rajtam, uram, mit tegyek... hallottam a steward-tól, hogy ön híres angol detektív.

Meghallgattam Marineri történetét is. Az arab matróz ugyanazt a mesét mondta neki, mint Chappellnek, csak megfordította a szereplők sorrendjét. Erre Marineri vad dühvel visszarohant a rejtékhelyükhöz, a szobában földön heverve találta Chappellt, odaugrott és a kését a szívébe mártotta. S most a meggyilkolt Chappell itt van a hajón...

Ezt a „gyilkost” is megnyugtatta Evans azzal, hogy majd a szárazföldre érve gondolkodik az eseten. A hajón kerülgettek egymást és Marseille-ban mind a hárman kiszálltak. A kikötői rendőrségen azután sikerült Evansnak a következőket kinyomoznia: Azon az augusztusi napon, amikor a két idegen légionárius esete történt, egy Ibn Safud nevű arab matróz egy a hajóján Keletről érkezett gazdag kereskedőt elcsalt abba az elhagyott kunyhóba, ahol a légionáriusok vele utóbb találkoztak s ott a késével agyonszurta és kifosztotta. Ekkor léptek be a kunyhóba a légionáriusok s a furfangos arab attól tartva, hogy a szomszéd szobában fekvő hullát meglátják, az ismert mesével távolította el őket, közben a hullát az első szobába hurcolta és arca fektette, hogy meg ne ismerjék. Azután a hazugságaival a két légionáriust egymásra uszította, az egyik „szívenlötötte”, a másik pedig „szívenszurta” a már előbb meggyilkolt kereskedő hulláját. De Ibn Safud mégse menekült a furfangja segítségével, mert egy matróztársa feljelentette. A kivégzése előtt mindezt egykedvűen elmesélte...

A jelentőségteljes napot a két „gyilkossal” hajnalig tartó pezsgős vacsorával fejezte be Evans mester.

Vasuti katasztrófa egy halottal és két súlyos sebesülttel

Timisoara közelében a belgrádi gyors belerohant egy veszteglő tehervonatba

Hétfőről keddre virradó éjszaka a belgrádi gyorsvonat, amely Bucuresti felé tartott, Sacalaz állomás előtt belerohant egy ott veszteglő tehervonatba. A gyorsvonat postakocsija felborult, óriási pánik keletkezett.

Az összeütközésnek egy halott és két súlyos sebesültje van.

A katasztrófáról a következőket jelenti az Aradi Közlöny tudósítója:

A 156. számú gyorsvonat, amely Belgrád és Bucuresti között közlekedik, tegnap fél tíz óra tájban menetrendszerű pontossággal érkezett a sacalazi állomás elé. A vonat zsúfolva volt utasokkal, akik Jugoszláviából igyekeztek Bucuresti felé és a timisoarai állomásnak már jelentették a menetrendszerű, háromnegyed tízre való megérkezést, amikor váratlan esemény akadályozta meg a vonat további útját. Sacalaz állomás előtt

a 75 kilométeres sebességgel haladó vonat hirtelen más vágányra futott át,

nem amelyen közlekedni szokott. A vonatvezető még fel sem ocsudhatott meglepetéséből, amikor a gyorsvonat mozdonya belerohant a mellékvágányon veszteglő 157. számú tehervonatba. Az összeütközés olyan heves volt, hogy a vonatban ülők előreestek, a podgyászok lezuhantak és a villanyvilágítás nyomban kialudt, ami még csak növelte a pánikot. Nők és gyermekek sikoltoztak és mindenki fejvesztetten igyekezett menekülni a vonatból.

Az állomás személyzete nyomban a helyszínre rohant, azonban nem rendelkeztek az előírások fáklyákkal és így a mentési munkálatok csak a legnagyobb nehézséggel vehették kezdetüket. Végre azután kiderült, hogy a legtöbb embernek az ijedségen kívül, csak kisebb és lényegtelen sebesülése van. A szerencsétlenségnek két súlyosabb sebesültje van. Az egyik Csankovszky János, a tehervonat fűtője, akinek a tehervonat vezetője amikor látta a közeledő gyorsvonatot, odaszólt, hogy vigyázzon, mert összeütközés lesz, azonban a fűtő nem tudott idejében megkapaszkodni és súlyos gyomorütést kapott, amelytől belső zúzódásokat szenvedett. A mozdonyvezető ugyanekkor egy fogantyuban megkapaszkodott és semmi baja sem történt. Ugyancsak csodával határos módon menekült meg a gyorsvonat vezetője és fűtője, akik kisebb ütéseken kívül semmi sérülés sem szenvedtek. Megállapították, hogy a vonat csomagkocsija felborult és

itt történt a halálos szerencsétlenség.

A kocsii mellett állott Cristol 28 éves tehervonatfékező és a hatalmas vasuti kocsii teljes súlyával rádőlt a szerencsétlen emberre, akit valósággal péppé lapított össze.

Közben az állomás épületétől Timisoara-ra telefonáltak segélyvonatért és a vonat egy és negyedóra leforgása alatt meg is érkezett.

Slavescu pénzügyminiszter felvilágosító előadásokat tart a bel-földi kölcsönről

Bucurestiből jelentik: Slavescu pénzügyminiszter genfi utjával kapcsolatban a következőket nyilatkozott a sajtó képviselőinek:

— Genfbe megyek — mondta a pénzügyminiszter — hogy felvegyem az érintkezést a külföldi szövetséges államok pénzügyminisztereivel. Együttal értekezni óhajtok a kereskedelmi és kontingentálási politika új irányairól, foglalkozni akarok a petroleum kérdésével is, a román állam petroleumjárulékaiknak értékesítése után.

— Visszaérkezésem után meglátogatom Clujt, Timisoarat, Chisenevet és Cernautit és mindenütt személyesen fogom kifejezni a bel-földi kölcsön gazdasági célját, valamint az új országrészek kötelességeit és érdekeit, hogy megfelelő mértékben vegyenek részt a jegyzésben.

Az utasokat visszazsárolták Timisoarára.

Az összeütközés ügyében vizsgálatot vezettek, amely kétségkívül megállapította, hogy a váltóblokk romlott el és emiatt történt a szerencsétlenség. A váltó őre, Nedeban Péter, akire az a feladat jutott volna, hogy figyelmeztesse lámpával a gyorsvonat vezetőjét arra, hogy rossz vágányon halad, eddig még ki nem derített okból kifolyólag nem volt a helyén. A nagyobb arányú katasztrófát valóban csak a gondviselés akadályozta meg és valószínű, hogy a helyét elhagyó váltóór ellen a legszigorubb fegyelmi indul meg.

Allandó helyettest nevez ki a csehszlovák kormány a nagybeteg Masaryk elnök mellé

— Malijpetr miniszterelnök lesz a helyettes —

Prágából jelentik: A cseh kormány elhatározta, hogy Masaryk, a nagybeteg elnök mellé allandó helyettest nevez ki. Masaryk, aki a tavasszal mult 84 éves, előre láthatólag már nem épül fel súlyos bajából. Az elnök április végén influenzában betegedett meg, állapota azonban később javult és személyesen vehetett részt az elnökválasztáson. A megerőltetés azonban megártott neki és azóta súlyos beteg. Látása is egyre rosszabbodik. Masaryk lanai birtokára vonult vissza és hónapok óta senkit sem fogadott.

A cseh alkotmány úgy rendelkezik, hogy az elnök betegsége esetén a kormány megbírhata a miniszterelnököt az elnök helyettesi-

Szövőgyárak és Kötődék

Allandó raktáron

Ipari fonal

Bdl. kette és Schuss, Strumpfgarn és Pinkeps

Szövőcérna, pamut és Grohmann szines tejők minden számban

BUMTEX

S. A. CLUJ

241

Str. St. O. Iosif No. 4.

tésével. Ha a betegség hat hónapnál tovább tart, akkor a kormány allandó helyettest jelölhet ki, de csupán valamennyi miniszter egyhangú választása alapján. Előreláthatólag Malijpetr miniszterelnököt nevezik ki Masaryk helyettesévé még a mai nap folyamán.

Ma orvosi jelentést adtak ki Masaryk elnök állapotáról. A jelentés szerint Csehszlovákia köztársasági elnökénél már májusban jelentkeztek látási zavarok, mert a látóartériák elmeszesedtek. Juniusban javult az elnök látása, ekkor azonban az agyhártya artériáira terjedt át az elmeszesedés. Ennek következtében jobbkezének ujjai megmerevedtek. Az elnök teljes birtokában van szellemi képességének és fizikailag is jól érzi magát.

Kiéleződtek az ellentétek a nemzeti-parasztpártban

Szó sem lehet Maniu és Vaida kibéküléséről — A választások során kibukott Mirto, Vaida leglelkesebb hive

Bucurestiből jelentik: Nagy érdeklődés közepette folytatták a nemzeti parasztpárt végrehajtó bizottsági ülését, amelyen újlag kiderült, hogy Maniu és Vaida között béküléssről beszélni sem lehet. A tegnapi ülésen ugyanis Maniu kijelentette, hogy azonosítja magát a sovatai gyűlés határozataival, Vaida ellenben *nyunyos hangon támadta azt, sőt kijelentette, hogy Maniu hivei dolgoztak ellene kormányzása alatt.*

Maniu ezután választott Vaidának, utalt azokra az okokra, amelyek badacini visszavonulására készítették, majd kijelentette, hogy fenntartja álláspontját, amely szerint legutóbb kormányzásának második felében ellenséges áramlat keletkezett a pártban, amely ellenszegült a kormányzatnak. Utána Mihalache szólalt fel, aki a párt két vezérharcosát dicsérte és hangsúlyozta, hogy a pártprogramot és annak eszményeit kell hirdetni az összes tagoknak. Megejtették ezután a választást, amelynek során Vaida két leglelkesebb hive: Mirto és Manu kibuktak. Az elnökség erdélyrészi tagjai között Vaidának két hive, Voicu Nitescu és Hatiegan Emil áll szemben Maniu két hívével Pop Ghitával és Deleu Viktorral. A választás eredménye egyébként a következő:

Elnök: Mihalache. Alelnökök: Lupu Miklós dr. Vaida Sándor, Costachescu, Pan Halipa és Vlad Aurel. Főtákos: Madgearu Virgil. Pénztáros: Popovici Mihály. Az elnökség tagjai az okiráltság részéről: Calinescu Armand, Raducanu, Ioanitu D. R., Petre Andrei és Potarca Virgil. Erdély részéről: Pop Ghita, Deleu Victor, Voicu Nitescu és Hatiegan Emil. Bessarabiából: Cazagliu és Chelmegianu.

Az Adeverul azt írja, hogy a nemzeti parasztpárt végrehajtó bizottságának ma éjszakai ülésén, amikor is a választások megtörténtek, kimondott vereség érte Mirtot, akit súlyosan elítélnék, nemcsak az erdélyi pártvezetők, de az okiráltságbeli vezetők is, a Skoda-ügyben tanúsított magatartása, va-

lamint a két erdélyi frakció közötti ellentétek szítása miatt.

Ma délelőtt újból összeült a nemzeti parasztpárt végrehajtóbizottsága, amikor is egyes erdélyi megyék pártválasztásai ellen beérkezett kontesztációkat tárgyalják le. Így a Bocu-ügy is szönyegre kerül. Hir szerint Bocu hajlandónak nyilatkozott bocsánatot kérni Mihalachetól. Az ülésről még nem adtak ki hivatalos jelentést.

A nemzeti-parasztpárt végrehajtóbizottsági ülésének mai folytatásán megvitatták a párt határozati javaslatának különösen a Skoda-ügyre vonatkozó részét. A tárgyalás igen izgatott hangulatban folyt le és Mihalachenak több ízben kellett a felzaklatott kedélyeket lecsillapítani. Megvitatták az egyes megyei választások elleni kontesztációt, javasolták, hogy a regáti delegátusok számát emeljék fel hatra és a hatodik helyre válasszák meg Mirtot. A fegyelmeztetés miatt kizárt tagokat vegyék vissza. Leucutát és Vidrighint, akik nem írták alá a Mihalache elleni nyilatkozatot, visszahagyják a pártban. A többi kizárt ügyét, így Lázár Illését is, az illetékes bizottság fogja megvizsgálni.

CORSO-mozgó ma utoljára!

5, 7¼, 9¼ órakor!

A technika remek filmje HARRY PIEL

A világ álarc nélkül!

JÖN! Zenés humoros bécsi filmszláger:

Orth János

a Habsburg főherceg ismert regénye.

PRETL THEIMER, KARL LUDWIG DIEHL
PAUL RICHTER, PAUL HÖRBIGER

2 hónapig körülbelül 2 X naponta

....leiert egy tökéletes fogápolást végezhet. Mert Nivea fogpaszta-lágy, könnyen habzó, egészen csodás ízű - ápolja fogait, egyuttal kiméli azokat és lehetét tisztává és üdévé teszi. Csak elsőrangú nyersanyagok...
Betersdorf & Co. S. A. R., Braşov

Le
22.

Száz vasutas megostromolta a predeali vasuti vendéglőt

Forró vízzel öntözték a vendéglőt és rokonait. — Botrányos kilakoltatás — törvényszéki határozat ellenére. — Bünvádi és fegyelmi eljárás indult az ügyben

Bucurestiből jelentik: Botrányos eset foglalkoztatja a hatóságokat: a kilakoltatások történetében példanélkül álló módon lakoltatták ki Predeal állomás vasuti vendéglőjét a vendéglői helyiségből. A predeali vasuti resti hérlője, Bara György hosszabb idő óta perben áll a vasuttal és legutóbb felmondták bérleti szerződését. Bara kijelentette, hogy a bíróság döntéséig nem adja át a helyiséget és kérésére a törvényszék hivatalos iratot állított ki számára, amelyben igazolta, hogy a per eldőlteig nem köteles eleget tenni a CFR vezérigazgatóság ama felszólításának, hogy haladéktalanul ürítse ki a vasuti vendéglő helyiségét.

Két nappal ezelőtt a CFR három hivatalos kiküldöttje jelent meg a predeali csendőrségen és hivatalos segítséget kért a kilakoltatáshoz. A csendőrség parancsnoka megjelent a vasuti vendéglőben, ahol Bara felmutatta a törvényszéki elnöki végzést, mire a parancsnok eltávozott és közölte a vasut megbízottával, hogy a törvényszék határozata nyomán nem adhat karhatalmat nekik. A CFR megbízottai: Gherghel vasuti ügyvéd, Popescu mérnök és Argheluta felügyelő erre eredeti módszerrel hajtották végre a kilakoltatást. Rendeletet adtak a Predeal és környékén szolgálatot teljesítő fűvezőknek és vasuti munkásoknak, gyülekezzenek össze a pályaudvaron. Körülbelül száz vasutas gyűlt össze, akik a predeali állomástól fejenként egy-egy luszab fát kaptak, egy ottlevő és fával megrakott vagonból. Fahasabokkal kezükben indultak rohamra a vasutasok a bezárt vendéglő ellen. Betörték az ablakokat és ajtókat, de már ott állott Bara és több rokona, bunkóbotokkal felfegyverkezve, hogy megakadályozzák a vasutasok behatolását. Sikerült is visszaverniük minden rohamot.

A CFR kiküldöttjei ekkor újabb ötlettel próbálták győzni. Gherghel ügyvéd rendeletet adott ki, hozzanak hideg vízzel teli kannákat és öntsék le a resti védőorségét. Ez sem segí-

tett. A vasutasok ezután padokkal indultak újabb rohamra, a bunkóbotok elől azonban kénytelenek voltak meghátrálni. Az állomástönök végre rendeletet adott ki, hogy az első vágányra hozzanak egy mozdonyt.

Amikor ott állott a mozdony, befűtötték a kazánt, majd gummicsovok segítségével a kazánban felforralt vizet zúdították a vendéglő belsejébe. A forró víz győzött, a vendéglői őrség kénytelen volt visszavonulni.

Székekkel és asztalokkal mentek Barának és rokonainak a vendéglő helyiségébe beözönlő vasutasok és a védők súlyosan megsebesülve menekültek Bara lakásába. Oda is behatoltak a vasutasok és kidobták a lakásból Barákat. Még a harc kezdete előtt bezárták az egyik helyiségbe a vendéglő személyzetét, hogy ne siethessen a főnök segítségére.

A harc alatt úgy Bara, mint felesége, sógora és sógornője súlyos sérüléseket szenvedtek. Barát és sógorát addig verték, míg eszméletlenül összeesett.

A botrányos kilakoltatásnak folytatása lett, amennyiben Bara bünvádi feljelentést tett a három CFR-kiküldött, az állomástönök és a rohamban résztvevő vasutasok ellen. Bara feleségének vallomása szerint a roham alatt Gherghel ügyvéd azt kiáltotta a vasutasoknak:

— Őljétek meg, az én felclősségemre... — s Barára mutatott. A vendéglős feljelentése szerint számos értéktárgy és nagyobb pénzösszeg tűnt el a lakásból a támadás alatt.

A predeali eseménynek híre Bucurestibe is elérkezett és most megindult a szigorú vizsgálat a körülmények tisztázására. A bünvádi vizsgálattal egyidejűleg tehát fegyelmi eljárás is lesz, amelynek hivatása lesz tisztázni, mi történt az emlékezetes, viharos éjszaka Predeal állomáson.

Óriási arányu csempésztést lepleztek le Törökországban

A csempészbandanak huszonhárom hajója és ötvenmillió font alaplökéje volt — Eddig kétszáz letartóztatás történt —

Istanbulból jelentik: A török vámhatóságoknak sikerült leleplezniük egy óriási aranyu csempészbanda üzelmét, amely méreteivel egyedül állt a maga nemében. Kiderült, hogy a csempészszervezetnek 23 hajója volt és ötvenmillió font alaplökével rendelkezett. Az óriási szervezet a törvénytelen üzelmek minden fajával foglalkozott. Főként vámilleték alá eső, vagy tilos áruk be- és kivitelévei, valamint idegen valuták csempészésével.

A többnyire külföldiekből álló banda feje egy Diogonof nevű perzsa eredetű ember, aki később megszerezte az orosz állampolgárságot. A nála tartott házkutatás alkalmával óriási összegű különféle külföldi valutát találtak. A csempészbanda úgy kerünte meg a török hajózási törvény rendelkezéseit, hogy hajóikat nem létező török állampolgárok tulajdonként jegyeztették be a tengerészeti hivatal nyilván-

tartásába. Eddig kétszáznál több letartóztatás történt a leleplezéssel kapcsolatban. A török államot a csempészek körülbelül 50 millió török fonttal károsították meg.

3—4 szobás lakások

modern házban, központi fűtéssel,

november 1-re
előnyösen kiadók.

Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 838

Hitler titka

Párisból jelentik: A *Matin* nürnbergi tudósítója beszélgetést folytatott Hitlerrel. A Vezér felidézte pályájának kezdetét, majd pedig arról beszélt, hogy miként kell a tömegekre hatni.

— 15 évvel ezelőtt — mondotta Hitler — Nürnberg városa a legkommunistább bajor város volt. Amikor először idejöttem, öt-hat nemzeti szocialista mellett egy kommunista hordát találtam. Ez volt életem egyik legnehezebb népgyűlése. Ez alkalommal csak néhány szót szóltam a tömeghez.

— Egy esztendő múlva visszatértem ide, ekkor azonban a helyzet még rosszabbra fordult. Időközben megtanulták, hogy én veszélyes ember vagyok. Két óra hosszat vitatkoztak velem és szidalmaztak engem. Már attól tartottam, hogy az ablakon fognak kidobni. A szöszékre egy háborus vakot vezettek fel, aki ócsárolta mindazt, ami az emberek előtt szent, de a véletlen úgy akarta, hogy én magam is egy darabig háborus vak voltam.

— A szöszékre lépve így szóltam a tömeghez: „Megértem ennek az embernek a lelkét, én is háborus vak voltam, de többet éltem át mint ő, mert én ismét megláttam a napfényt”. Pár szóval sikerült a tömeget lecsillapítanom, de mennyi időre, mennyi beszédre és mennyi propagandára volt szükség, amíg megnyertem ezt a várost.

— Érteni kell hozzá, — folytatta Hitler — hogy miként kell hatni a tömegre. A tömeg egyszerű, tehát egyszerű eszközökkel kell megnyerni. Én mindig tudom, hogy kivel állok szemben és ahhoz intézem szavaimat. Egy szónok értéke sikerével mérhető fel. Céltalan dolog volna a néphez intellektuális beszédet intézni. Intellektuális körök talán néha csodálkoznak, hogy miért ismételtetek beszédeimben egy-egy egyszerű dolgot és miért kísérem azt egy még egyszerűbb képpel.

— De ne feledjék el, hogy ilyenkor én nem az értelmi osztályhoz szólok. A polgári pártok legnagyobb tévedése az, hogy a néphez makacsul az értelmi osztály nyelvén szólnak. Különbséget kell tenni a hallgatóközönség között. Egyes szónokok az értelmi osztályhoz, mások csak a néphez tudnak szólni, de az igazi szónok mindkét osztályra egyaránt tud hatni — fejezte be nyilatkozatát Hitler.

Az amerikai sztrájk véres eseményei

Újabb tárgyalások a textilsztrájk ügyében

Newyorkból jelentik: Az amerikai szövőipari sztrájk bizottsága 24 órával meghosszabbította a döntőbírósi ajánlatnak hatályát, mivel a közvetítő bizottság a gyárosok képviselőivel csak ma találkozik.

A sztrájkvezető bizottság ma hivatalosan közölte, hogy azokban az államokban, amelyek katonaságot mozgósítottak a sztrájkolók ellen, nem vállal felelősséget a további eseményekért. Észak-Karolinában rendkívül kiélezett a helyzet, több véres összecsútközés folyt le a katonaság és a sztrájkolók között.

Ékszerlopás miatt elítéltek egy budapesti szépasszonyt

Egy rosszul végződő szerelmi kaland ügye a tábla előtt

Budapestről jelentik: Felűnéstkeltő ügyben ítélték ma a budapesti ítélőtábla büntetőbírósa. Évekkel ezelőtt Sidney Horner, dúsgazdag külföldi magánzó ékszersikkasztás címén feljelentést tett Bakonyi Jánosné budapesti szépasszony ellen. Feljelentésében azt állította, hogy 1922-ben Párisban Bakonyinének 10.000 frank értékű briliánsgyűrűt, 10.000 frank értékű gyémántokkal kirakott nyakéket és egy 6000 frank értékű melltit adott használatra. Ezek csak árterük kerültek volna Bakonyiné birtokába, ha az ő felesége lett volna.

A feljelentés ügyét a budapesti törvényszék már letárgyalta és Bakonyinét felmentette a vád alól. Az asszony itt azt vallotta, hogy amikor Sidney Hornerrel megismerkedett, akkor ő már válóban volt férjétől, majd köztük évekre terjedő szerelmi viszony fejlődött és ennek során az ékszereket ajándékképpen kapta. Később azonban akadályok merültek fel a válásban és ez volt az oka, hogy nem lehetett Sidney felesége. A tábla megváltoztatta a felmentő ítéletet és Bakonyinét négy hónapi fegyelmezésre ítélte. A szépasszony zokogva hallgatta végig az ítéletet, majd fellebbezett.

Agyonlőttek egy újságírókat az amerikai gangszterek

Minneapolisból jelentik: Az amerikai gangszterek újabb megdöbbentő büntényt követtek el:

agyonlőtték Howard Guilfordot, Amerika egyik legismertebb bűnügyi riportert.

Tudott dolog, hogy az amerikai banditák senkit sem respektáltak annyira, mint az újságírókat, mert amikor néhány évvel ezelőtt agyonlőttek egy csikágói lapszerkesztőt, a közvélemény felháborodása következtében a hatóságok valóságos hadjáratot indítottak a gangszterek ellen. A gangszterek ettől az időtől kezdve óvakodtak attól, hogy újságíró ellen kövessenek el büntényt, annál nagyobb feltűnést kellett most egész Amerikában a legújabb gyilkos merénylet, Guilford, aki főleg hetilapok számára dolgozott, szenzációs bűnügyi riportjaival szerzett nevet magának. Az utóbbi időben számos fenyegető levelet kapott a különböző gangszterszervezetektől a szerencsétlen sorsú újságíró.

Megrázó részletek a Morrocastle gőzös pusztulásáról

HŐSTETTEK ÉS TRAGÉDIÁK A LÁNGOLÓ HAJÓN

Hajnalig tartó bál után riasztotta fel az utasokat a tűzilárma — Hősies életmentes az égő hajóról és a tenger hullámaiból

Newyorkból jelentik: A Morrocastle amerikai gőzös borzalmas tüzkatasztrófájáról állandóan újabb és újabb jelentések számulnak be, amelyek megdöbbentő részleteket tárnak föl a gőzös pusztulásáról.

A hullámok állandóan újabb és újabb holttesteket vetnek partra. Egy hajótörött asszony uszva igyekezett elérni a partot, közben azonban teljesen kimerült és az utolsó pillanatban odaérkezett mentőcsónak légénysége mentette meg az életnek.

A szörnyű tragédia hőse egy Johnson nevű utas.

Johnson észrevette, hogy a hullámok egy mentőcsónakot sodornak, amelyben három asszony küzdök a csónak rájuk hurkolódó köteleivel. Johnson hiányos öltözékben, késsel a fogai között a tengerbe vetette magát, a mentőcsónakhoz uszott és elvagdosta a köteleket, úgy hogy

a három asszonyt kiszabadította veszélyes helyzetéből.

A katasztrófa másik hőse Warm's kapitány, aki a hajóparancsnok hirtelen és rejtélyes körülmények között bekövetkezett halála után átvette a parancsnokságot, tíz órát töltött a parancsnoki hidon és

lankadatlan erővel vezette a mentőakciót mindaddig, amíg az emberfeletti erőszel-

Az amerikai fegyver-szállítási botrány

Feltűnést keltő leleplezések az amerikai fegyver-szállításokról.

Newyorkból jelentik: Az amerikai szenátus vizsgálóbizottsága előtt ma nagy meglepetést keltett John Ball levele, amelyet *Mirandához* írt a hadiszállításokról. A levél 1934. február 3-án kelt és ebben hangsúlyozza, hogy cége az angol hadsereg kizárólagos ügynöke. Hatmillió font értékű felesleges fegyvert ajánl fel benne amerikai kartársának, de figyelmezteti, hogy politikai okokból előre kell tudnia, ki lesz a fegyverek vevője. A levél így folytatódik:

— *Belátjuk, hogy fegyverüzletet nem lehet a szokásos tenyerek megkenése nélkül kötni, de árunk olyan alacsonyok, hogy bőven rájuk lehet kalkulálni a tenyerelaját.*

Román Ipari Kiállítás és Vásár

E. T. I. R.

Megnyilik: Szombaton 1934. szeptember 15-én
BUKARESTBEN, a Károly-parkban.
Románia teljes ipara a legszebb román parkban.

50%-os vasuti kedvezmény.

359

tés következtében el nem vesztette eszméletét.

Ájultan vitték le a hajó parancsnoki hidjáról. A megmenekült utasok és matrózok számtalan kisebb-nagyobb hőstettről számolnak be. Egy nevelőnő a gondjaira bízott gyermekkel csodálatos módon partra tudott vergődni. *A jókora távolságot háton uszva tette meg és sikerült a gyermeket élve a partra vinnie.* Egy Markov nevű matróz három leánynak az életét mentette meg, akik a lángokban uszó fedélzeten az ijedségtől dermedten és tehetetlenül állottak és várták sorsuk beteljesedését. Rendkívül tragikus egy anya esete, akit gyermekével együtt kimentettek a hullámokból és

amikor látta, hogy halott gyermeket szorongat a kezében, a vízbe vetette magát és nem bukkant föl többé.

Az egyik utas félelmében megtévelyodott, rátámadt a mentőkre, akik nem bírtak vele és sorsára hagyták. Az egyik mentőgőzös kapitánya azt állítja, hogy

Kommunisták merénylete idézte elő a katasztrófát

A tűzoltóparancsnokság jelentése szerint, a Morrocastle kapitányi iülékében megtalálták

a hirtelen elhunyt kapitány szénmégégett holttestét.

A holttest az ágyon feküdt és zsebében kulcsosmot találtak, amelyen fémtábla csüggött „Capitan” felirással. Az ágy részvéza a hősegtől megolvadt és összehajlott. A fedélzeten több holttestet nem találtak a tűzoltók, a hajó belsejébe azonban nem lehetett behatolni, mert a raktárakban nagy erővel ég a tűz. A Morrocastle katasztrófájáról sem a hajóstársaság, sem a hatóságok semmiféle felvilágosítást nem adnak ki, amíg a vizsgálatot be nem fejezik.

Az elhunyt hajóskapitány ismerősei groteszk állításnak mondják, hogy a kapitány szívvelhűdéssel halt meg, mert sorsa életében nem volt szívbaja. A hajókatasztrófáról a havannai partorség parancsnoka azt állítja, hogy

az csakis kommunisták merénylete következtében állhatott be.

A tüzet valószínűleg egy kubai kommunista gyújtotta, aki utasruhában lopózott a hajóra és készitaskájában vegyszereket, könnyen gyuló anyagot vitt magával. Azért valószínű ez a

a szerencsétlenség színhelye körül zsákmányra leső cápákat látott.

Talán a legtragikusabb mozzanata a katasztrófanak, hogy közvetlenül a tűz kitörése előtt fejeződött be a nagy táncmulatság, amelyet a hajó báltermében tartottak és amelyen ugy szólnán az egész utastársaság résztvett. A utasok kitűnő hangulatban szórakoztak, soka ittak és az utolsó csoport reggel három óra körül hagyta el a báltermet.

A tűz reggel 5 órakor tört ki. Keletkezés okát még mindig nem tudják. Cujia mérnök azt állítja, hogy merénylet történt, ami annál is inkább valószínű, mert a szalónban, a dohányzóban, a játékszobában és a könyvtárban egyszóval csaptak fel a lángok. Az amerikai hatóságok a legerélyesebb vizsgálatot végezték be. A hajó 5 és fél millió dollárra volt biztosítva s külön biztosítást kötöttek a hajó raktáraiban elhelyezett szállítmányokra.

A newyerseyi parti őrség parancsnoka gázálarccal felszállt a még mindig égő hajóra és megtartotta a vizsgálatot. Kiderült, hogy a tűz 2 óra 45 perckor keletkezett, de a rádiótiszt csak két teljes órával később adta le az első vészjeleket, majd közölte, hogy már rádiókészüléke is lángokban áll.

Ebből arra következtetnek, hogy a hajón lázadás tört ki

és most ez irányban is folyik a vizsgálat. Lehetséges, hogy néhány elégedetlen kubai dokkmunkás lopózott a fedélzetre és ezek gyújtották fel az olajtartályokat. Az összes halottak számát kétszáznegyvenre becsülik.

feltéves, mert ha matróz lett volna a tokozás gyújtogató, akkor a tüzet a fedélzet alatt gyújtotta volna fel, nem pedig a fedélzeten, ahol mégis kitétte volna magát annak a veszélynek, hogy észreveszik.

Warm's kapitány a vizsgálóbizottság előtt beismerte, hogy

az első segélyt kérő jelt csak husz perccel a tűz felfedezése után adatta le rádión, mert először azt hitte, hogy a tüzet hamarosan el tudják majd oltani.

Ma utoljára:
CENTRAL: 5, 7¼ és 9¼ órakor
BAKFISSZONY
(Fräulein Frau).

Jenny Jugo Paul Hörbiger

SELECT: Repriz premier:
5, 7¼ és 9¼ órakor

A cigánykirály

JOSÉ MOJICA ROSITA MORENO

D. u. 3 órakor 7 lejes átlaghelyekkel:

Amiről az asszonyok álmodnak (G. Fröhlich)
Jön: Wilhelm Tell, Iszerepekben Conrad Veidt,
Theodor Loos, Maly Delschaft, Hans Marr,
Kaethe Haack.

HIREK

Egy tolóhócsi

Hi valahol a napsütötte francia Riviera tengerpartján és benne egy öszebajuszu, töpörödött iregur élvezi nyilván a napsugár éltető-melegét. Jondosan ápolt, finom öregur, aki néha elmereng az élet verőfényes oldalain, órákig tudja elnézni a sírdyok békés csapongását a viztükör felett és néha-néha mosolyogni is tud, ha éppen úgy jut észébe. Ő a világ egyik legtitokzatosabb embere, révszerint Sir Bazil Zacharoff, a Halál grandiózus gyegverszállítója.

Régi az összeköttetés Sir Bazil és a Halál között. Nagyon-nagyon öreg ember, aki nemcsak ezredeket, nemcsak hadtesteket, hanem ténylegesen, effektív embermilliókat szállított már nagy Cég-társának, ab mindenünnen, ahol csak háboruszkodni lehet. Sir Bazil leszállította a kellő mennyiségű fegyvert az egymással szembenálló feleknek és ezzel megindulhatott a nagy üzem. Az emberek Sir Bazil fegyvereivel halomra öldöskétek egymást, miközben tönkretették Sir Bazil fegyvereit is, önmagukat is. Elszámolás: a Halál is keresett, Sir Bazil is keresett, mert a következő háborúhoz még több és még drágább fegyverszállítmányokra van szükség. Nyilván ez a virágzó üzleti összeköttetés az oka annak, hogy a titokteljes Sir Bazilról már annyiszor és annyiféle nekrológót olvashattunk a világsajtóban: hol Amerikából, hol Ausztráliából jelentették, hogy eltávozott az élők sorából. Mindez persze blöff volt. Csak nem gondolhatják, hogy maga a Halál teszi el láb alól a legjobb üzletársát...? Oh nem. Sir Bazil, ha öszen is, ha tolószékben is, de él, a rivierán pihen és köszöni, jól van. És ha a napokban olvashatta, hogy egy új fegyverszállítási panamát lepleztek le valahol Amerikában, még csak az arcizma sem rándul meg kissé. Egyáltalán nem. Sir Bazil él és megzavarhatatlan biztonságban irányítja át nem tekintetű üzleteit.

Tulajdonképpen ez stílusos így és beleillő furcsa és homályos pályájába. Az élete csupa titokzatosság. A legutóbbi esztendőig a nevét sem nagyon ismerték, nem is nagyon emlegették. Honnan jött, hogy jutott idáig? Mint valami detektívregény álarcos nagy ismeretlenje, úgy bukkant ki a pénznek és hatalomnak tetőpontjain. S mint az ilyenfajta krimináregényekben szokás, a végső pillanatban sikerül megugrania már csak azért is, hogy egy folytatólagos új regénynek új titokzatossággal lehessen főszereplője. Mindenki azt hiszi: meghalt, de, mint Sherlock Holmes híres ezredese, egyszerre csak ott van újra s arcizmának egyetlen rándulása nélkül végzi rejtélyes munkáját.

— IDŐPROGNÓZIS: Északkeleti légáramlással csökkenő felhőzet, néhány helyen esetleg még záporosó várható. A hőmérséklet nem változik lényegesen.

— Ausztria kancellárja Párisban. Bécsből jelentik: A lapok jelentései szerint Schuschnigg kancellár októberben látogat el Párisba és lehetséges, hogy utáira elkíséri a külügyminiszter is.

— HAT HÓNAPPAL MEGHOSSZABBITJAK AZ OSTROMÁLLAPOT HATÁLYÁT. Bucarestből jelentik: Mint ismeretes, szeptember 16-án jár le az ostromállapotot elrendelő királyi dekrétum. A kormány új dekrétumot szerkesztett, amely hat hónappal meghosszabbítja az ostromállapot hatályát és amelyet a napokban terjesztnek Ófelsége elé.

— A magyar-osztrák külkereskedelmi mérleg az utóbbi napokban Magyarország javára változott meg. A magyarokra nézve kedvező javulást az idézte elő, hogy Ausztria az utóbbi napokban 150.000 métermáza búzát vásárolt Magyarországon.

— Constantaban nem történt koleramegbetegedés. Bucarestből jelentik: Az egészségügyi minisztérium hivatalos jelentést adott ki, amelyben megállapítja, hogy Constantaban nem történt koleramegbetegedés. A mamaiai második légielhárító tüzérezred katonái gyomorinfekcióban haltak meg és lettek betegek, de az összes bakteriológiai vizsgálatok megállapították, hogy szó sincsen koleráról.

— Meggyilkoltak a kommunisták egy volt spanyol rendőrfőnököt. Madridból jelentik: San-Sebastianban a szocialdemokrata éra volt rendőrfőnökét tegnap kommunista ügyek elárulása miatt orozva meggyilkolták. Kevésse utóbb ugyanaz a banda, amelyik ezt a gyilkosságot elkövette, megölt egy fascistát is. Az ország különböző részeiből szintén nyugtalanzkodást jelentenek és több helyen véres összecsapás fordult elő a szindikalisták és a mérsékelt szocialisták között.

— Árviz emberáldozattal Caransebes környékén. Caransebesről jelentik: Negyvennyolc órája szakadatlanul zuhog az eső. A Bistra völgye víz alatt áll. Több deszkával ragott vaggont elsodort az ár. A telefon- és táviróösszeköttetés megszakadt és több falut elöntéssel fenyeget az áradat. Attól tartanak, hogy az árviz emberáldozatokat is követel.

— A világ legdrágább fémje. Clevelandből jelentik: Brasch, amerikai mérnöknek sikerült egytized grammot előállítani a világ legdrágább féméből, amelyet eddig tiszta állapotban egyáltalában nem tudtak produkálni. A tizedgrammnyi athiniumot egy tonna uránércből 500 ezer dollár költséggel állította elő az amerikai tudós. Az athiniumnak különös értéket ad, hogy rádióaktivitása sokkal nagyobb és sokkal tovább tart, mint a rádiumé. Az athinium rádióaktivitása felét 35 ezer év alatt sugározza ki, míg a rádium aktivitása már 1600 év alatt elfogy.

— A nemzetközi repülés az utóbbi évben nagy fellendülést mutat. Az angol légügyi hivatal statisztikája szerint 1933-ban 160.000 kilométerrel több utat tettek meg az utasszállító repülőgépek, mint 1932-ben. Különösen fellendült a repülés Középeurópában, úgy, hogy Londonból menetrend-szerű légi járattal minden nap lehet Ausztriába, Magyarországra, Csehországra, Svédországra és Norvégiába repülni. Rendszeres légi forgalom áll fenn Európa és a Fidzsi-szigetek, valamint Európa és India között is.

Megtalálták Leonardo da Vinci repülőgéptervét

Az irkutzki szovjethatóságok nemrég leltárt készítettek az ottani városi levéltár arzájáról. A leltározás során Leonardo da Vinci egy kézirata bukkantak. A kézirat tanulmány a repülőgépek szerkezetéről és a tanulmány keretében egy rajz is van és számos más érdekes megjegyzés, amely mind Leonardo da Vincitől származik. A kéziratot 1893-ban Sobanikov orosz tanár vásárolta meg Párisban és később az irkutzki levéltárnak ajándékozta.

— Új hidat építenek Bécsben. Bécsből jelentik: Az osztrák főváros egyetlen Dunahidját, a Reichsbrückket ma 28 méterrel eltörlék. A hid helyére új hidat építenek.

— Katonai repülőgép katasztrófája. Dublinból jelentik: Hétfőn reggel a külvárosban lezuhant egy katonai repülőgép, amely a saarvidéki szavazóbizottság most kinevezett elnökének kertjébe esett. A gép három utasa közül egy tiszt és egy közlegény szörnyethalt, míg egy altiszt súlyosan megsebesült.

— Kokaincsempészt tartóztattak le Bucarestben. Bucarestből jelentik: A fővárosi állambiztonsági hivatal az éjszaka folyamán letartóztatott egy elötáncost, aki Bucaresti egyik legelőkelőbb éjjeli mulatóhelyén volt alkalmazva. Az elötáncos lakásán egy kilogrammot meghaladó mennyiségű kokaint és két kilogramm más kábítószert találtak. Az elötáncos elmondta, hogy a kábítószerek Amerikából származnak. A nyomozás nagy lendülettel folyik.

— Csütörtökön temetik gróf Károlyi Józsefet. Budapestről jelentik: Az elhunyt Károlyi József gróf koporsóját szerdán szentelik be budapesti palotájában. A holttestet Csurgóra szállítják, ahol a lakosság égő gyertyákkal várja egykori földesurát. Károlyi József grófot csütörtökön délelőtt temetik el a csurgói családi sírboltba.

— Vizsgálati fogságba helyezték a Dollfuss-kormány egyik volt tagját. Bécsből jelentik: A linzi ügyészség vizsgálati fogházba helyezte Bachingert, a Dollfuss-kormány volt landbundista földművelésügyi miniszterét, akit a júliusi felkelés leveretése után letartóztattak. Úgyét a katonai bíróság fogja letárgyalni.

— Olasz-magyar kereskedelmi tárgyalások Rómában. Rómából jelentik: Fabinyi Tihamér, magyar kereskedelmi miniszter fontos gazdasági tárgyalásokat folytat Rómában, a római gazdasági egyezmény végrehajtásának módosatairól. Fabinyi ma este utazik el az olasz fővárosból és holnap érkezik vissza Budapestre.

Cirkusz a Színházban a Teréz köruti Színpadon.

Konferál: Békeffi László.

Nagy látványos revüparódia 30 képben. A főszerepeket játszó: Salamon Béla, Vaszary Piroska, Rana Alise, Gárdonyi, Kékény Ilona, Kóváry, Nagykovács Ilona, Szigeti, Keleti, Süss Olyi, Solymosi, Ormos, stb. Rendezi: Kóváry Gyula. Vasár- és ünnepnap délutáni előadások. Telefon: 26-5-54. 3772

— Elítélték a madocsai csendőrgyilkos rejtőzött. Szekszárdról jelentik: Az itteni törvényszék ma ítélezett a madocsai csendőrgyilkos rejtőzött és szöktetői ügyében. Tizenketten állottak a bíróság előtt. Tóth Ferencet, a szöktetés szervezőjét a bíróság másfél évi börtönre ítélte, Márkus Szabó anyját, Márkus Szabó Jánosné 4 havi fogházra, öccsét, Márkus Szabó Pétert szintén 4 havi fogházra, Sándor nevű báltviát, továbbá sógornőjét, Tuba Jánosné, valamint apját, Márkus Szabó Jánost, Rusmus István csószot, Kap Ferencet és feleségét 2-2 havi fogházra ítélte a bíróság, de ez utóbbiak büntetését 3 évi próbaidőre felfüggesztették. Tuller Ivánt, aki a fegyvert szállította a csendőrgyilkosnak, egy havi fogházra ítélték. Márkus Szabó Jánosné az ítélet jogerőre emelkedéséig feltételeken szabadlábra helyezték. Tóth, Márkus Szabóné és Márkus Szabó Péter az ítéletet megfellebbezték.

— A Pataki-iskolában gimnasztika-, ritmika- és művészitanó tanítás kezdődnek és haladók; gyermekek-, serdülők és felnőtteknek szeptember 17-én kezdődik. Kiképzés: tanítás és színpad számára. Külön gyógytorna. Olcsó esti kurzusok dolgozó nőknek. Beiratás naponta 10-1 és 4-6-ig Str. Greceanu 8. 3780

— Párisban vagy Athénban lesz a legközelebbi európai atlétikai bajnokságért folyó verseny. Budapestről jelentik: A magyar atléták ma délelőtt érkeztek haza Torinóból. Az állomáson ünnepelesen fogadták őket. A következő európai atlétikai bajnokságot 1938-ban rendezik Párisban, vagy Athénban.

— Elhelyezett aradi tanárnő. Ma megjelenik a hivatalos lapban a középiskolai tanárok és tanárnők áthelyezéséről szóló miniszteri rendelet. Aradot az áthelyezések kevésbé érintik, mindössze egyetlen egy történt: Novac Elena történelemtanárnőt Aradról Oradeara helyezték, míg helyébe Crisan Boros Livia nasaudi tanárnő került.

— A magyar Nemzeti Színház megnyitó előadása. Budapestről jelentik: A magyar Nemzeti Színház pénteken, szeptember 14-én tartja megnyitó előadását. Színre kerül Katona József drámája: a „Bánk bán”, amelynek címszerepét Kiss Ferenc játssza. Előadás előtt Sik Sándor prólogusát adják elő.

— Filscher Ernő (Piata Avram Iancu 10.) megkezdte a zongoratanítást. Legmodernebb módszer, mérsékelt óradíjak. 3762

— A magyar Nemzeti Munkahét programja. Budapestről jelentik: A Társadalmi Egyesületek Szövetsége megállapította a Nemzeti Munkahét programját, amelynek védnökségét Horthy Miklós kormányzó vállalta. A Nemzeti Munkahét keretében ünneplik meg Horthy Budapestre való bevonulásának 15. évfordulóját is.

— Az Osztalysorsjáték mai húzásának eredményei. Bucarestből jelentik: 100.000 lejt nyert No. 53934. 60.000 lejt nyert No. 64803, 08890. 20.000 lejt nyert No. 10125, 21731, 34355, 41813, 51902, 57171, 77141. Még 1687 számot húztak ki 15.000 és 5.500 lejes nyereményekkel.

— Vizgák az aradi jegyzőiskolában. Az aradi jegyzőiskola igazgatósága közli az érdekeltekkel, hogy az 1933-34. évi növendékek számára a képesítési vizgák szeptember 18-án kezdődnek, Stefanescu Sándor belügyi vezérleltő elnökletével.

— Majmok lelepleztek egy gyilkosságot. Londontól jelentik: Egy bengáliai falu mellett rablók megölték egy mutatóványost, aki egy vásárról tért haza három idomított majmával és holttestét elásták. A rendkívül okos állatok egy fa tetejéről nézték végig a gyilkosságot. A rablók távozása után egy bambuszdarabbal jelölték meg gazdájuk sírját és hazaszaladva kétségbeesett jelekkel a gonoszított színhelyére vezették ki az özevegőt. A holttest kiásása után meglepően hü arkifejezésekkel és taglejtésekkel eljátszották az egész tragédiát a nyomozó rendőrök előtt, akiknek gyanuja két csavargóra terelődött. A csavargókat letartóztatták és midőn a majmokkal szembesítették, azok rögtön rájuk rohantak és itni harapni kezdték őket, jelezve, hogy ők voltak a gyilkosok.

— Kezdődő ütőérelmeszesedésnél reggel egygyomorra egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz úgy az alhasi pangást, mint az emésztés renyhességét megszünteti, a rekeszizom emelkedését csökkenti és a magas vérnyomást mérsékli.

— Ma az alanti gyógyszerárak tartanak éjjeli szolgálatot:
FÖLDES: Str. Eminescu.
KÁRPÁTI: Bulevardul Regele Ferdinand,
ROZSNYAI: Piata Avram Iancu.

— György herceg és menyasszonya Párisban. Párisból jelentik: György herceg és Marina görög hercegnő, valamint Miklós görög herceg Párisba érkeztek. A lapok szerint György herceg és Marina hercegnő esküvője november 20—22-ike között lesz.

— Vörös Invázió Kinában. Londonból jelentik: A lapjelentések szerint huszezer főnyi kommunista csapat benyomult Kvang-Su tartományba és elfoglalta az egyik fontos határvárost. A hankai japán konzulátus jelentése szerint a vörös invázió gőzhengerként seprti el a kínai csapatokat.

— A cseléd bosszúja. Tegnap éjjel Zimbran Ilie buteni-i gazdálkodó istállójából két ökröt elhajtottak. Az azonnal megindult csendőri nyomozás kiderítette, hogy Zimbran Ilie egy volt cselédje, akinek követelése volt régi gazdájától, így akarta magát kielégíteni. Az ökröket hazahajtotta Cilbe, ahol a telefonon értesített csendőrök már várták és az ökrökkel együtt elfogták.

— Elfogták Dufresne színházigazgató egyik gyilkosát. Párisból jelentik: A múlt héten történt, hogy színházának páholyában félig meztelenül holtan találták Dufresne igazgatót, a városi tanács tagját. A titokzatos gyilkosság nyomozása sikerrel járt. Ketten ölték meg Dufresnet, egy Laborie Pál nevű hírhedt bandita és Graff nevű cinkostársa. Laborie külföldre menekült. Büntetését kézrekerítették. Két detektív ment érte. Graff ellenkezett, fegyverrel támadt a büntügyi tisztviselőkre és mindkettőt súlyosan megsebesítette.

— A villanygyári szerződés ügye az Interim-bizottság előtt. A város speciális bizottsága holnap, szerdán délután kezdi tárgyalni azt az új szerződés-tervezetet, amelyet a város az aradi villanygyárral fog megkötni. A tárgyaláson a városvezetés részéről az interim-bizottsági tagokoson kívül a mérnöki és jogi szakértők is részt vesznek.

— Jubiláló tűzoltókar. A Corpul Pompierilor Voluntari din Arad most tölti be fennállásának százéves évfordulóját. A kar parancsnoksága elhatározta, hogy ebből az alkalomból nagyobb szabású ünnepet fog október 13—14-én rendezni. Az előkészületek már megindultak. Erdély és Bánát összes tűzoltótestületét, a tűzoltók jóakaróit és barátait meghívják. A díszközgyűlés után a vármegyei tűzoltószövetség évi rendes gyűlést tartja, míg az aradi önkéntes tűzoltók diszgyakorlatot mutatnak be. A százéves évforduló alkalmából a kar összes működő tagjai jubileumi érmeikkel dekoráltatnak. Aradváros egyik legrégebbi egyesületének ünnepe iránt általános az érdeklődés.

— Kávé-délután a Lantos-telepen. Szeptember 16-án, vasárnap délután 5 órai kezdettel táncol egybekötött kávé-délután rendez a Lantos-telep női tagozata. A kávé-délután alkalmával avatják fel a gyermek-játszó kertet is. A játszani vágyó gyermekeket nagy kettős hinta, körhinta és gyermek-teke fogja várni. A délutáni sikere érdekében nagy tevékenységgel dolgoznak a rendező nők.

Hirdetmény.

Az Arad-csanádi Gazdasági Takarékpénztár Rt. ismételten felkéri a betéteseit, hogy az idő előrehaladottsága folytán sürgősen, de legkésőbb folyó hó 15-ig

saját jól felfogott érdekükben az intézet helyiségében betétkönyvükkel megjelenni sziveskedjenek a Mezőgazdasági és városi adósságok szabályozásáról szóló törvény 52. paragrafusában foglalt egyezség megkötése végett; miután az idő előrehaladottsága folytán az intézet most már kénytelen lesz a betéteseknek fizetendő quota megállapítása végett a törvényben megjelölt bizottságot igénybe venni.

Ezuttal utóljára intézünk felhívást betevőinkhez, ennél fogva leszögezni kívánjuk azt, hogy mi mindent elkövettünk az irányban, hogy betéteseink figyelmét felhívjuk arra, hogy az egyezség megkötésével első sorban saját érdeküket szolgálják, ha tehát utólag kedvezőtlenebb elbánásban lesz részük, úgy azt saját magatartásuk eredményének tulajdonítsák.

Megjegyezzük, hogy az egyezségi ajánlat alapját képező számbeli adatok az az iránt érdeklődő betéteseknek mint eddig, ez után is rendelkezésükre állanak.

Arad-csanádi Gazdasági Takarékpénztár Rt.

3771

LEGUJABB

A tűzoltófejskandők felmondták a szolgálatot az óceánjáró hajó égésénél

— Akik üzletet csinálnak a hajókatasztrófából —

A Paris' Soir jelentése szerint a Morocastle hajó roncsa továbbra is ég és a hajó belsejéből sűrűn hallatszanak robbanások. Amerika közönsége felháborodva vette tudomásul, hogy Asgbury városka, amelynek partvidéke közelében az égő hajóroncs van üzletet csinál a katasztrófából és egyszerűen lefoglalta a Morocastle-t.

Senkit sem engednek a hajóroncs közelébe, még az újságírókat sem, ha öt dollárt be nem fizetnek a város pénztárába.

Ujabb öt dollárért füstálarcot adnak és megengedik a hajó belsejébe való leszállást. Bár az asgbury-i szállodák és vendéglők tiszteresére emelték az árakat, zsufolásig megteltek a kíváncsi közönséggel. A parton mutatványos bódék ütötték fel tanyájukat.

Nagy izgalmat váltott ki az amerikai közönség körében a lapok tudósítása, amelyben a hajó volt főgépészének kihallgatását ismertették. A főgépész elmondta, hogy Havannából való elindulásakor a hajó gépei rendben voltak, sőt a fejskandők is szabályosan működtek.

Annál nagyobb meglepetés érte őket, amikor a tűz keletkezésekor a fejskandők felmondták a szolgálatot.

A vizsgálóbizottság keresztkérdéseire a főgépész beismerte, hogy abban a mentőcsónakban, amelyet ő vezetett, harminc matróz és mindössze két utas foglalt helyet. Vallomása általános felháborodást keltett, mert alátámasztja azt a vádat, hogy a matrózok magukat mentették először és cserbenhagyják az utasokat.

— Tűzoltósági vándordíj-verseny. A „Federația Pompierilor a Orașului și Județului Arad”, elnöksége elhatározta, hogy az ez évi szokásos vándordíj-versenyt f. év október hó 14-én tartják meg Aradon. tekintettel arra, hogy ez alkalommal tölti be a „Corpul Pompierilor Voluntari Arad” százéves évfordulóját. A verseny kiírása ambicionálni fogja a megyei tűzoltótestületeket, hogy minél nagyobb számban vegyenek azon részt. A versenyre való bevezetés határideje: október 10-ike.

— Új templomot építenek Segaban. A városvezetőség a Calea Aurel Vlaicu-i lakosok azt kérték, hogy az általuk Segaban építendő templom után fizetendő városi taksákat a város engedje el. A városvezetés a kérést kedvezően bírálta el.

— Házbeomlás Buteniben. A napokban egy háromnapos eső Buteniben annyira átáztatta a zsidó hitközség rituális fürdőjének egyik falát, hogy az bedőlött és utána a háztető is beszakadt. Szerencsére a beomlás éjjel történt és így a tetemes anyagi káron kívül nagyobb szerencsétlenség nem történt.

— Beiratkozás Balla Frigyes festőiskolájába. Balla Frigyes festőművész festő- és rajziskolájába a jelentkezők megkezdődtek. Jelentkezni lehet minden délelőtt tíz órától tizenkét óráig, délután 2—4-ig. Strada 29 Decembrie 4. Gyermekeknek játszva tanítás. 3773

— Epekő-, vesekő- és hólyagbetegék, valamint azok, akik huzagsavas sók túlzaporodásában és köszvényben szenvednek, a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata által állapotuk javulását érhetik el.

— Az állami Osztályosorsjáték 5-ik osztályának huzási eredményei 1934. szeptember 11-én 8-ik huzási napon. Lei 100.000 No. 53934. Lei 60.000 No. 64803, 68160. Lei 40.000 No. 45062, 62722, 68890. Lei 20.000 No. 10125, 21731, 34355, 41813, 51902, 57171, 77141 és még 1687 nyerevény Lei 15.000 és 5.500 között. Össznyeremények: Rendes nyeremények 26195, pótnyeremények 5 drb. Lei 1.000.000, mozgójutalmak 4 drb. Lei 1.000.000 és a nyolcmillió főnyeremény. Kisorsolva: 13375 rendes nyeremény. Kisorsolando még: 12825 rendes nyeremény, négy mozgójutalom á 1.000.000 Lei, 5 drb. egy-egy millió pótnyeremény, az 5.000.000-ós nagyjutalom, mely felosztható 5 drb. 1.000.000-ós jutalomra és a 8.000.000-ós főnyeremény. A huzás szeptember hó 26-ig tart.

A késő éjszakai órákban jelentik New-Yorkból, hogy a rendőrség betiltotta az oltási munkálatokat és a kíváncsiakat sem engedik már a hajó közelébe. Attól félnek, hogy a lángok elérkeznek a hajó orrában levő nyersolajat tartalmazó tartályokhoz és a robbanás az egész környéket veszélyeztet.

A vizsgálatnál folytatott kihallgatások alkalmával az egyik segédmérnök kijelentette, hogy csak akkor szerzett tudomást a tüzről, amikor hajótelefonon bementették neki. Megerősíti azt vallomást, hogy abban a mentőcsónakban, ahol ő és a főgépész volt, mindössze két utas tartózkodott, a többi matróz volt. Hoover hajózási felügyelő, a vizsgálóbizottság elnöke ekkor felháborodottan rákiáltott:

— Mondja meg azonnal, miért nem vettek fe több utast.

— Valószínűleg azért — felelte a segédmérnök — mert nem láttak többet a fedélzetén.

Egy kubai segédgépész, aki másik csónakon volt, elmondja, hogy náluk husz megmentett ember közül csak egy utas volt. Pelsch dr. newyorki orvos azt vallotta, hogy semmiféle vészjel nem adtak le. Öt hajnali négy órakor azzal ébresztette fel a felesége, hogy a hajón valószínűleg tűz van, mert füst tölti a kabinba. A fedélzetre rohantak, amely akkor már tele volt kétségbeesett utasokkal. Megkérdezte az egyik tisztet, mikor bocsátják le a mentőcsónakokat, mire azt felelte:

— Majd ha parancsot kapunk rá.

Az orvos erre feleségével a tengerbe ugrott és onnan mentették ki.

— Sebisen megalakult a Magyar Gazdakör. Az alakuló közgyűlést a Hangya szövetkezet, majd a ref. iskola termében összegyűlt gazdák előtt Tamó Zsigmond ny. jegyző nyitotta meg, mint korelnök. A megnyitás után Major László Károly tanár, ismert közigazdász a mozgalom vezetője, szervezője, akinek tulajdonképpen a Gazdakör létrejötte köszönhető, nagy beszédben ismertette a megalakulás fontosságát. Rámutatott a gazdátársadalom kötelességeire és megjelölte az utakat, amelyeken a Magyar Gazdakör haladni fog. Beszéde további részében a gazdasági válságról tartott előadást. Az érdeklődéssel kísért beszéd után mondták ki a Gazdakör megalakulását és az Erdélyi Gazdasági Együlethez való csatlakozását. Ezután került sor a tisztikar megválasztására, amelynek során elnökül Patkó Zsigmond földbirtokost, társelnökül Koleszár János római kath. esperest és Tamó Zsigmond ny. jegyzőt választották meg. Titkár Patkó Ferenc, jegyző Godó József, pénztárnok Patkó Imre és ellenőr Verebesi János lettek. Az alakuló gyűlés további részében elhatározták a népkönyvtár felállítását, valamint a fontos és gazdákat érdeklő szaklapok megrendelését. A gyűlés utolsó ténykedéseként a programot határozta el, amely szerint a következőket rendezi a Magyar Gazdakör: vitagyűlések, határbejárások, szántás versenyek, trágyatelep verseny, gyümölcs bemutatás, borkóstoló, termelési verseny, termelési kísérletek, istállóverseny és tanulmányi kirándulások stb.

— Az Aradi Magántisztviselők Egyesülete felkéri tagjait, kik az egyesület rendezésében a Berlitz-iskolában tartandó román, francia, német, angol nyelv- és gyorsírási kurzusokon résztvenni óhajtanak, beiratkozás végett az egyesület irodájában: Str. Romanului No. 6. sürgősen jelentkezzenek. A tanfolyamok f. év október 1-én kezdődnek és azok egyesületünk által kiállított igazolványok alapján látogathatók.

URANIA

MA, szerdán 5, 7 $\frac{1}{4}$ és 9 $\frac{1}{4}$ órákor
Olcsó helyárrakkal

A láthatatlan gárda.

A legnagyobb és legizgalmasabb kémifilm.

BRIGITTE HELM KARL LUDWIG DIEHL

D. u. 3 órákor Lei 9.— egységhegyárrakkal

Manci és babája!

Jön: Kacagó tarka tavasz!

SPORT KÖZLÖNY

Harmadszor is kisorsolták a szövetségi díjmérközéseket Aradon

Az aradkerületi bajnokságban a szövetségi díjmérközésekre, mint ismeretes, eredetileg 9 csapat nevezett és ezekkel a sorsolást a többi csoportokkal egyidejűleg megejtették. Közben újabb két csapat nevezett be, ugymint a Banatul és az Olimpia-PTT és ezeknek a bevonásával újabb sorsolást eszközöltek. Közvetlenül szezonkezdés előtt a Soimi-CFR és a Rosta Aripata fuzionáltak és a két csapatból alakult Soimi-CFR R. A. ugyancsak bevezették a szövetségi díjért folyó küzdelembe, minek folytán a csapatok létszáma tizenkettőre emelkedett. Természetszerűleg új sorsolás — immár harmadizban — vált szükségessé, amelyet teljes egészében — tehát a már lejátszott fordulót is — alant adunk:

Szeptember 2.: AMEFA—Tricolor. Szeptember 9.: AMEFA—Olimpia-PTT, Tricolor—Juventus, Inteligerea—Banatul, Gloria-CFR—Transilvania, Hakoah—SGA, CAA—Soimi-CFR R. A. Szeptember 16.: Hakoah—Tricolor, CAA—Banatul, Inteligerea—Olimpia-PTT, AMEFA—Transilvania, Gloria-CFR—Juventus, Soimi-CFR R. A.—SGA. Szeptember 23.: Gloria-CFR—Inteligerea, Banatul—Transilvania, Olimpia-PTT—Hakoah, CAA—AMEFA, Juventus—SGA. Szeptember 30.: Transilvania—

CAA, SGA—AMEFA, Juventus—Banatul, Olimpia-PTT—Gloria-CFR, Tricolor—Soimi-CFR R. A. Október 7.: AMEFA—Gloria-CFR, SGA—Tricolor, Juventus—Inteligerea, Banatul—Olimpia-PTT, CAA—Hakoah, Soimi-CFR R. A.—Transilvania. Október 14.: Olimpia-PTT—SGA, Transilvania—Tricolor, Inteligerea—AMEFA, CAA—Juventus, Hakoah—Gloria-CFR, Banatul—Soimi-CFR R. A. Október 21.: Juventus—Olimpia-PTT, Transilvania—SGA, Inteligerea—Hakoah, Gloria-CFR—CAA, Banatul—Tricolor, Soimi-CFR R. A.—AMEFA. Október 26.: Inteligerea—Soimi-CFR R. A. Október 28.: Banatul—SGA, Olimpia-PTT—Transilvania, Tricolor—Gloria-CFR, Hakoah—Juventus, CAA—Inteligerea, November 4.: Gloria-CFR—Banatul, Tricolor—CAA, AMEFA—Hakoah, Transilvania—Juventus, SGA—Inteligerea, Olimpia-PTT—Soimi-CFR R. A. November 11.: SGA—Gloria-CFR, Banatul—AMEFA, Tricolor—Inteligerea, Transilvania—Hakoah, Olimpia-PTT—CAA, Soimi-CFR R. A.—Juventus. November 18.: Tricolor—Olimpia-PTT, SGA—CAA, Inteligerea—Transilvania, Hakoah—Banatul, Juventus—AMEFA, Gloria-CFR—Soimi-CFR R. A. November 25.: Soimi-CFR R. A.—Hakoah.

Még nem fejeződött be a Romania-CAT-ügy

Timisoaráról jelentik: A tengeri kigyóvá nőtt Romania-CAT-ügy, amely látzólag a vasárnapi mérkőzéssel lezárult, újabb bonyodalom előtt áll, ugyanis ezuttal a CAT óvott azon a címen, hogy Vartan jogosulatlanul szerepelt a Romania színeiben. Az óvással még e héten foglalkozik az elnöki tanács és könnyen lehetséges, hogy újabb mérkőzés lejátszását rendelik el. A bajnoki szezon vézére így talán már meg lesz a nemzeti bajnokság tizenkettedik résztvevője.

O A Transylvania Devan. Az aradi Transylvania sportegylet, amely a román kupamérkőzések során a devai Corvint kapta ellenfél gyanánt, vasárnap játsza le kupamérkőzését Devan és így a vasárnapra kitűzött aradi bajnoki meccs természetesen elmarad.

O Ziszovits Lenke revansot vett Somogyi Klárin. A cluji tenniszverseny női egyes döntőjében Poppné-Ziszovits Lenkének sikerült revansot venni aradi legyőzőjén, Somogyi Klárin és 3:6, 10:8, 6:1 arányban legyőzte az aradi bajnoknőt.

O A Jiul AC Jugoszláviában. A kitűnő petrosani-i együttes szombaton és vasárnap Szabadkán vendégszerepelt és mindkét ízben a bajnok ZAK csapata ellen meccselt. A szombati mérkőzésen 2:0 arányban győzött a Jiul, vasárnap azonban a pártos bíró „hazabirósága” folytán, csak 4:4 arányú döntetlent tudott elérni.

Kezdődik a palesztinai utazások ideje!

Vegye igénybe a pontos és kényelmes S. M. R. (Serviciul Maritim Roman) hajókat.

Csoportoknak jelentős kedvezmények!

Kérjen bővebb információt az indulásokról és viteldijakról a S. M. R. képviselőjétől:

Künstler utazási és vizumirodától
Arad, Bul. Reg. Maria 24.

O Uj 200 méteres síkfutó világrekord. Az amerikai Metcalfe az Unio—Japán atlétikai versenyen 20.2 mp. nagyszerű idővel nyerte a 200 méteres síkfutást. Amennyiben a világrekordot hitelesítik, úgy az 4 tized másodperccel jobb az eddiginél.

Adó helyett három gyermekét ajánlotta fel az aradi pénzügyigazgatóságon egy aradmegyei földesgazda

A legújabb ötlet a ház- és birtokárverés megakadályozására

Amióta három esztendővel ezelőtt Argetbianu elgondolása szerint megvalósult a konverzió, a falusi mezőgazdák a legrosszabb fizetőkké váltak, mert az 1931. őszén elrendelt moratórium és az azt követő konverzió hatása alatt, ugyszólván semmiféle kötelezettségüknek nem akarnak eleget tenni. Nemcsak a privát tartozások kifizetését halogatiák, hanem az államkincstárral szemben is ilyen álláspontra helyezkednek. Többször beszámoltunk már arról, hogy a pénzügyminisztérium erélyes hangú utasításokat küldött az aradi behajtási pénzügyigazgatósághoz az aradmegyei kisgazdáknál lévő adóhátralékok inkasszálására, de ez az eredmény mostanig nem kielégítő. Az árvíz és jég miatt sokat szenvedett vidékek kisbirtokosainak adótarozását tudvalévőleg legutóbb törölte a minisztertanács, de viszont fennáll az adókövetelés azokban a községekben, amelyeknek lakóit semmiféle elemi csapás nem sújtotta és az ottaniak még sem akarják kifizetni többéves adóhátralékaikat.

Az aradmegyei kis Dicc községben is sok adósa van az államnak és ezek közé tartozik O. Ilie gazdaember is, aki saját házában lakik. A három gyermekes családapa házára néhány nappal ezelőtt tüzték ki az árverést kétezer lej adótarozás miatt. Hiába fordult az illetékes adóhivatalhoz, az árverést nem halasztották el, mert az ujonnan kinevezett adóbehajtó megállapította, hogy O. Ilie ki bírja fizetni a kétezer lejt. Az új pénzügyi törvény

A Hungária vezet a magyar profiligában

Budapestről jelentik: A magyar profiligában vasárnap játszották le a második fordulót, amely, — mint ismeretes, — néhány meglepetést hozott. A legnagyobb meglepetést a tavalyi bajnoki Ferencváros miskolci veresége okozta. A bajnoki táblázat most a következő:

1. Hungária	2	2	—	—	14	2	4
2. Attila	2	2	—	—	5	2	4
3. Kispest	2	1	1	—	3	2	3
4. Bocskai	1	1	—	—	4	1	2
5. Phöbus	1	1	—	—	3	1	2
6. III. kerület	2	—	2	—	3	3	2
7. Ujpest	1	—	1	—	1	1	1
8. Szeged FC	2	—	1	1	3	4	1
9. Somogy	3	—	1	2	4	13	1
10—11. Budai „11”	1	—	—	1	1	3	—
10—11. Ferencváros	1	—	—	1	1	3	—
12. Soroksár	2	—	—	2	1	8	—

O Felfüggesztették a Crisana játékjogát. A Barátky-ügyből kifolyólag, a budapesti Hungária feljelentette a Crisanát a FIFA-nál, amely ezügyben megkeresést intézett a román szövetséghez. A bucaresti-i központ tegnap foglalkozott az ügyvel és a Crisana játékjogát a Barátky-ügy elintézéséig felfüggesztette.

O Cseh győzelem a magyar tenniszbajnoki versenyen. Hétfőn bonyolították le a magyar nemzetközi tenniszbajnokságokon a férfi egyes döntőjét, amelyben a cseh Hecht 6:2, 6:4, 6:3 arányban győzött a lengyel Tlocziszky ellen. A vegyespáros döntőjében ugyancsak a Hecht—Okolicsányi pár győzött 7:5, 6:3 arányban, a Schamburgkné—Henkel német kettős ellen.

a hivatali közeget teszi anvagilag felelőssé, ha az állam követelése elvész.

Mivel a dieci-i gazdát az a veszély fenyegette, hogy ellicitálják a házat, fogta a három kis gyermekét és ünneplőbe öltözve, begyalogolt velük Aradra.

Itt egyenesen Doctor Vazul behajtási pénzügyigazgatónál jelentkezett és elpanaszolta szörnyű baját. Az adminisztrátor azonnal megvizsgáltatta az ügyet és konstataulta, hogy O. Ilie gazda már évek óta nem törődik az állam követelésével.

— Sajnálom, de én sem adhatok halasztást. Az árverést odakint meg fogják tartani.

— Hát akkor inkább itthagynom ezt a három gyermekemet, — mondta a kisbirtokos, — de nem egyezhetek abba bele, hogy nálam árverezzenek.

— Fizessen. Van még magának 2000 leje. Ismerem a falusiakat, tudom, hogy lakodalomra, halotti torra kétezer lejnél is többet költenek. Már pedig az állam iránti fizetési kötelezettség mindenek előtt áll. Hogy fizesse akkor az állam a hivatalnokait, a rendőrséget, a csendőrséget, amely megvédi magukat a rablóktól, hogyan fizesse a kincstár a hitelezőit? Miért nem gondolt erre is, mielőtt a gyermekeit idehozta adó helyett...?

— Igaz, igaz, jó uram, — válaszolta a gazda. — belátom, de ha nincs pénzünk.

— Ha akar tud, — fejezte be a vitát a pénzügyigazgató, — aki ezután visszaküldte a naiv falusi gazdát három kisgyermekével. És O. Ilie adóhalasztás nélkül, három szepegő gyermekével visszaindult a falujába, ahol bizonyára örömmel fogadják őket, mert a három fiu mégis csak többet ér kétezer lejnél. (*)

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Az új kiviteli rendszer csaknem teljesen megszünteti a gabonaexportot

Nagy exportprémium mellett foglalnak állást a bucaresti-i gabonacégek — A Németországba szállított gabonáért esetleg elértéktelenedett márkát kapnak

A kedvezőtlen időjárás miatt az idén olyan gyenge búzatermés volt, hogy abból lehetetlenség a külföldre kivinni, mert az csak a belföldi fogyasztás kielégítésére elég. A gabonaexportőrök szindikátusai sajnálattal mutatnak rá arra, hogy a szomszédos országok még a mai viszonyok között is többmillió vagon búzát bírnak exportálni, még ha a miénkénél kisebb is a területük. Az ideiglenes exportunk elmaradása kiszámíthatatlan kárt jelent és a többi gabonaneműk kivitelével kellene kárpótolni az országot. A gabonakereskedők elismerik, hogy a kormány mindent elkövet a gabonaexport fokozása érdekében, de mégis rendkívül sok hiba történt, amelyek megnehezítik a helyzetet és kárt okoznak úgy az államnak, mint a kiviteli cégeknek.

Tudvalevőleg az árucserendszer csak Németországgal, Lengyel- és Csehországgal, valamint azokkal az államokkal szemben vezettük be, amelyekkel magán-clearing-összeköttetésünk van és ezek közé tartozik Ausztria is. A többi országnál az exportprémium-rendszer lépett életbe az eddigi árucserendszer helyett, de ez is csak a kukorica és az árpa kivitelénél áll fenn és csak 10 százalékos jutalommal.

Ez a megoldás azonban — ezt hangoztatják a bucaresti-i exportszindikátus köreiben — teljesen megszünteti kivitelünket.

Ugyanis gabonaexportunk még 25 százalékos kompenzációs prémium mellett is annyira jelentéktelen, hogy pl. Hollandiával, Belgiummal, Angliával, Franciaországgal szemben semminek mondható. Ilyen alapon az exportőrök semmit sem keresnek, mert a kontingentálás következtében a fenti államokból egészen jelentéktelen áruimportunk van, tehát az exportunk semmis.

A gabonakivitel szempontjából egyedül Németország számít, amely valutáris okokból drágábban vásárolja nálunk a gabonát, mint más államok. Németország clearing-alapon fizeti a Romániában vásárolt gabonát, ami azt jelenti, hogy a Németbirodalomból most semmiféle deviza nem jön be hozzánk. Ennek kö-

vetkeztében a Román Nemzeti Bank javára igen sok márkát halmozódik fel a Német Nemzeti Banknál. Félt azonban, hogy ez a jelentékeny mennyiségű márkát az esetleg Németországban bekövetkező hivatalos pénzeértékelés vagy infláció következtében semmivé válik. Hiszen a legkiválóbb svéd közgazdász legutóbbi megállapítása szerint a márkát értéke már csak a levegőn alapszik. Talán arra számít Németország, hogy akkor fizeti ki márkában a nálunk vásárolt gabona árát, ha a saját valutája elértéktelenedik? Akkor ismét beözönlik hozzánk az értéktelen márkák. Több mint egy évtizeddel ezelőtt már találkoztunk ezzel a borzalmas helyzettel. Mindenkinél emlékeztetnem van még, hogy akkor a teljesen semmivé vált márkák milyen horribilis károkat okoztak itt. Aradon is sokmillió lej vesztésig érte a márkatulajdonosokat, akik megtakarított tőkájük nagy részét német valutába is fektették. Most a gabonaexportőröket fenyegeti az a veszély, hogy a legfontosabb élelmiszeikért járó követelésüket esetleg olyan márkában kaphatják meg, amelynek vásárlóereje egyenlő lesz a nullával.

Erre való hivatkozással a gabonaexportőrök aggodalommal hangsúlyozzák azt, hogy a kormánynak meg kellene fordítani a jelenlegi gabonakiviteli rendszert.

Az összes államokba irányuló exportot igen magas prémiummal kellene támogatni és ez a kiviteli jutalom nagyobb legyen a mostani 25 százaléknál, amely kompenzációval áll összefüggésben és éppen ezért csekély értékű.

Jugoszláviával már praktikusán oldották meg a gabonakivitel — állapítják meg a bucaresti-i gabonakereskedők — Jugoszláviában ugyanis valutáris prémiumot vezettek be az exportőrök javára és ez most 28 százalékos jutalom. Ez az újítás egyáltalán nem érinti a pénz stabilitását, de viszont lehetővé teszi a gabonafelesleg exportálását, ami által jövedelemhez jutnak a kereskedők és megfelelő devizát kap a Nemzeti Bank.

Adóbonok érkeztek az aradi állampénztárba az alábbiak címére: Ohrenstein és Adelmann 9000, Állatorvosi hivatal 10.900, Bábaképző intézet 315.400, Olariu Dimitrie 4400, Háztartási iskola 7800 és 43.400, Odobertianu Victor 6200 lej.

Erélyes megtorlás a lej leértékelésére irányuló propaganda miatt. Bucurestiből jelentik: Slavescu pénzügyminiszter tegnap este Gierf-be utazott és az államháztartás hosszasan nyilatkozott a sajtó számára a belföldi kölcsönről és a Madgearu volt nemzeti-parasztpárti pénzügyminiszter és elvbarátai által a lej leértékelését célzó, ártalmas propagandáról. — „A valutakérdést ki kell kapcsolni a politikai vitákból és kijelentem, hogy akik ezzel a propagandával meg akarják rendíteni az állam hitelét, súlyos megtorlásban részesülnek”. A belföldi kölcsön sikere ellen is akciót indított az ellenzék és emiatt is erélyesen kikelt a miniszter.

Országos gyümölcs- és szőlőhivatal kezdte meg működését Bucurestiben. Hivatalosan jelentik, hogy a földművelésügyi minisztérium szőlészeti és gyümölcs osztályán kívül speciálisan a gyümölcs eladásának megkönnyítése céljából gyümölcs és szőlő közvetítő állami hivatalt rendeztek be, ahová az ország minden részéből bejelentik a különböző szindikátusok, hogy mennyi gyümölcs feleslegük van és milyen áron szállítanák. A felajánlott mennyiségeket az új hivatal pontosan nyilvántartja. A hivatal igazgatósága most arról értesítette a szőlő és gyümölcs vidéken lévő községek és városok vezetőseit, hogy sürgősen jelentsék be náluk a képekbe és ottani birtokosok öt kilogrammos csomagokban friss szőlőt szállítani. Kedvező válasz esetén az új hivatal 48 óra alatt értesíti az eladókat, hogy hova kell szállítani, illetve hol lehet eladni a jóminőségű, szállításképes szőlőt és más gyümölcsöt.

Felhívás a „Gyümölcshét”-en résztvevő kereskedőkhöz. A Kereskedelmi és Iparkamara felhívja a „Gyümölcshét” alkalmából rendezendő gyümölcskirakatversenyen résztvenni kívánó országos kereskedőket, hogy ma, szerdán délután 6 órakor jelenjenek meg a Kamara tanácsstermében ahol a tennivalókat részletesen megbeszélik. E felhívás szól azokhoz a kereskedőkhöz is, aki esetleg külön meghívót nem kaptak, de a kirakatversenyen résztvenni szándékoznak. Minthogy órákor a szervező bizottság már ülésezik, a Kamara kéri az érdekeltek pontos megjelenését.

Tizenöt ezer lej — sertsévesz elleni szérumra. Aradváros vezetősége kedden délelőtt tartott ülésén 15.000 lejt szavazott meg sertsévesz elleni szérum beszerzésére. Remélhetőleg a most beszerzendő gyógyszerkészítmény nem bizonyul az „első utáni köpenyeg” mintájára — vész után szérumnak.

A gyümölcskivitel akadályainak elhárítása. A Kereskedelmi és Iparkamara közli: A földművelésügyi minisztérium a gyümölcs-ellenőrök után közzétett híva fel a gyümölcskivittel foglalkozó cégek figyelmét arra a körülményre, hogy a kivitelre szánt szállítmányok sokszor napokig vesztegelnek a határállomáson, azért, mert a Banca Nationalával kapcsolatos formások nincsenek elintézve. A miniszter éppen ezért figyelmezteti a cégeket arra, hogy az áru berakásával egyidejűleg legyen már birtokukban az úgynevezett „a. b. c. bizonyítvány”. Ha a feladási helyen ezek a formások nem volnának elintézhettek, akkor az áru berakásakor táviratilag kérjék a határállomáson működő szállítócéget, hogy a vagonnak a határra érkezésekor a kérdéses bizonyítvány már ki legyen állítva.

Naponta 150 adóárverés lesz Aradon hétfőtől kezdve. Az aradi állami adóhivatalok hétfőn, 17-én kezdik meg az utóbbi hetekben kitűzött adóárverések megtartását. Naponta 150 árverést akarnak tartani, ha az adózók nem tennének eleget fizetési kötelezettségüknek.

Az is baj, ha a kereskedő apósa nagyon gazdag. Mint Budapestről jelentik, több ország textilpiacát érdeklő váratlan fizetéseképtelenség történt ott. Ugyanis insolvens lett Rothauser Dénes Csipke, Szalag és Paszomány Áru r. t. A tulajdonos Rothauser Dénes, akinek apósa Jónás, dúsgazdag budapesti építész. Azt hitték a hitelezők, hogy Jónás ki fogja fizetni a veje árutartozásait és ezért sok árut és nyersanyagot hiteleztek a cégnek. Tudniillik Jónás már eddig 700 ezer pengőt fizetett a vejeért, akiért pedig ennél jóval kisebb garanciát vállalt eredetileg. Jónás azonban megszüntette veje adósságainak kiegyenlítését és így Rothauser fizetéseképtelenséget jelentett. Huszonöt hitelezője most bejelentette az illetékes fórumnál, hogy a gyártulajdonos kedvezőtlen üzleti helyzete dacára is pár hónappal ezelőtt teljesen átalakította üzemét, amelyet valóságilag új gyárrá formált át és fehérenemű előállítására is berendezkedett, amiért aztán meg nem engedett újabb hiteleket vett igénybe. Rothauser az insolvenciájánál arra is hivatkozott, hogy Guttmann Pál budapesti cég 7400 pengővel tartozik neki és Guttmann is fizetéseképtelenséget jelentett. Rothauser hitelezői szerint Guttmann már csak egészen kis összeggel tartozik és ez nem teszi indokolttá a Rothauser gyár insolvenciáját. A bonyodalmas ügy elintézése elé nagy várakozással tekintenek.

NYILTTÉR.

E rovat alatt közöltékért nem vállalunk felelősséget.

Köszönetnyilvánítás

Mindazoknak, kik felejtethetetlen drága kisleányunk,

Katókánk

temetésén résztvettek, ravatalára koszorút, oszlokat helyeztek, vigasztalásukkal mély fájdalomukat enyhíteni igyekeztek és külön az aradi róm. kath. zárda igazgatójának, tanárúrnak és növendékeinek ezúton mondunk hálás köszönetet. Ezúton fejezzük ki köszönetünket Varga temetkezési vállalatnak figyelmesen rendezett temetésért. 8721

ZAVODNIK-család.

A belföldi államadósságok rendezése miatt közönlök a pénz Amerikából

Feltűnő intervenció, dollárvásárlások a párisi tőzsdén

Párisból jelentik: Az utóbbi napokban az Amerikai Egyesült-Államok területéről igen jelentékeny tőkét vittek ki, ami figyelmessé tette az amerikai kormányt, mert ez újabb pénzügyi pánik előjele. Ugyanis az Egyesült-Államok kormánya újból rendezni akarja az állam belföldi tartozásait és az erről szóló hírek hatása alatt, a nagytőkések a külföldre akarják vinni vagyonaikat.

Különösen Franciaország felé özönlök az amerikai pénz és ennek következtében a párisi tőzsdén a dollár aránytalanul sokat vesztett árfolyamából.

Hogy a dollár katasztrófális zuhanását megállítsa az amerikai pénzügyi kormány, sürgősen interveniál Párisban a dollár valutáris kiegyenlítése érdekében. Erre a célra New-Yorkból igen jelentékeny mennyiségű aranyat szállítottak Párisba, ahol az amerikai megbízottak először frankot vesznek az aranyért, majd pedig a dollár és frank közötti nagy árfolyamkülönbséget eltüntetése végett dollárt fognak vásárolni. Hogy ez a kombinált tőzsdeügylet meg hozza-e a kívánt eredményt, azt pénzügyi körökben még nem bírják megállapítani, de nagy érdeklődéssel figyelik ezt a nagyarányú tranzakciót.

Syracuse csapágyfém

felülmul minden más csapágyfémét, kapható az ország minden nagyobb vaskereskedésében.

Rádió műsor

— Romániai időszámítás. —

SZERDA, SZEPTEMBER 12.

Bucuresti. 13: Lemezek. 14.40: Könnyű lemezek. 7: Rádiózenekar. 19.20: Rádiózenekar. 20.15: Lemezek. 21: Cocorasu Magda zongorázik. 21.45: Folescu György énekel. 22.15: Cocea György csellózik. 23.15: Vendéglői zene. — Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 11: Magyar népmesék. (Felolvasás.) 11.45: Aladdin modern csodalampája (Felolvasás.) 13: Déli harangszó. 13.05: Szmirnov Szergej balalajkazzenekara. 14.30: Országos Postászenekar. 17: A rádió diák-félőrája. „A tenger titkaiból.” 18: Az új Itália csodái. Szekeres László dr. felolvasása. 18.35: Kalmár Rezső és Balázs László szalonkvintettje műsora. 19.30: Mérges az állatországban, Ábrahám Anórus dr. egyetemi m. tanár előadása. 20.05: Schwalb Miklós zongorázik. 20: Operettelőadás a Studióból. „Nótás kapitány”. Operett 3 felvonásban. Irta és zenéjét szerezte Farkas Imre. 23: Hírek. időjárásjelentés. 23.15: Debreceni Kiss Lajos és cigányzenekara muzsikál. 23.45: Az Operaház tagjából alakult zenekar. — Bécs. 13: Rádiózenekar. 15.10: Művészlemez. 17.40: Lemezek. 20.25: Az Orlov doni kozákok énekara. 21: Dollfuss Engelbert emlékünnep. Schuschnigg kancellár beszéde. A szimfonikusok hangversenye. 22.45: Rádiózenekar. 0.30—2: Jaritz-jazz. Petrov Emil énekével. — Belgrád. 12: Lemezek. 13.05: Rádiózenekar. 14.10: Rádiózenekar. 19.30: Népdalok zenekarral. 20: Rádiózenekar. 23.15: Vendéglői zene. 24—0.30: Tánclemez. — Berlin. 7.20—9: SA zenekar, könnyű zene. 13: Könnyű zene. 14.15: Tarja lemezek. 15.15: Schumann-dalok és Chopin-balladák lemezek. 17: Katonazenekar. 19.30: Rádiózenekar. 22: Nagy-Berlin zenekara. 23.50: Kis rádiózenekar. 0—2: Tánclemez. — Brinn. 12: Lemezek. 14.20: Lemezek. 14.40: Lemezek. 19.20: Lemezek. 21.10: Beethoven: D-dur fuvola-, hegedű- és brácsaszeread. 22: Rádiózenekar. — Deutschlandsender. 7.20: Könnyű zene Danzigből. 14: Parasztbeszéd-lemezek. 16.40: Könnyű orgonalemezek. 19.20: Smetana: A Moldva (lemez.) 20: Mozart: Adagio és rondo. Weber: Adagio és rondo harmóniumra és vonósnégyesre. 24—0.30: Tánczene. — Kassa. 12.30: Lemezek. 13.30: Rádiózenekar. 16.15: Lemezek. 19.20: Lemezek. 20.10: Rádiózenekar. 21.10: Szakmár Magda különböző népek dalait énekl. — Milano. 13.30: Lemezek. 14—15.15: Malatesta kamarazenekar. Közben: 14.30: Lemezek. 18.10: Oboa-, brácsa- és hegedűzene. 21.45: Háromfelvonásos vígjáték. Utána: Lemezek. — Róma. 21.10: Lemezek. 21.45: Wolf-Ferrari: Susanne titka, egyfelvonásos vígjáték. — Varsó. 13.10: Népszerű cseh zene. 17: Jazz dalokkal. 18.35: Debussy: Szimfonikus

táncok lemezek. 20: Könnyű zene. 20.30: Vendéglői zene. 21 Dajos Béla lemezei. 22.40: Wolinski tenor dal estje. 23: Reklám, zene. 23.15: Tánczene.

CSÜTÖRTÖK, SZEPTEMBER 13.

Bucuresti. 13: Déli zene lemezek. 14.40: Könnyű lemezek. 18: Fánica Luca zenekara, népzene. 19.20: Fánica Luca zenekara. 19.30: Gounod: Faust, ötfelvonásos opera lemezek. — Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 10.45: Hírek. 11: „A péleskei nótárius utazása”. (Felolvasás). 13: Déli harangszó. 13.05: Ragyóczy János zongorázik, Horváth Margit énekel zongorakísérettel. 14.30: Zenekari hangverseny. 17: Pósa Lajos kisebb elbeszélő versei. Felolvassa özv. Pósa Lajosné. 18: Ahástan Zenészek Szimfonikus Zenekara. 19.15: „Anglia belső átalakulása”. 19.50: Sáray Elemér és cigányzenekara. 20.55: „Madách-paródiák”. Galamb Sándor dr. előadása. 21.30: A bécsi rádióállomás műsorának közvetítése. Szórakoztató zene. Vezényel Schönherr Max. 23: Hírek. időjárásjelentés. 23.20: Melles vonósnégyes. 24: Markó Árpád: „Francia katonák II. Rákóczi Ferenc hadseregében” című előadása. Guilhaumon Pál francianyelvű fordításában. Utána: Szalonzenekar. — Bécs. 13: Lemezek. 14.10: Lemezek. 15.10: Művészlemez. 17.40: Kivánságlemezek. 18.50: Zechner Hermann zongorázik. 20.55: Ebenstein Viktor zongorázik. 21.30: Rádiózenekar a Bohéme-négyessel. 23: Hadrabova Fva dal. és áriaestje. 24: Mathé-jazz Sternau Viktor énekével. — Belgrád. 12: Lemezek. 13.05: Rádiózenekar. 19.30: Petrovics Zsivota népdalait. 20: Lemezek. 20.30: Vonósnégyes. 21.30: Casteran hárfaművész játék. 23.15: Lemezek. Utána: Vendéglői zene. — Berlin. 7.20—9: Könnyű zene. 13: Könnyű zene Königsbergből. 14.15: Malzeneszerzők lemezei. 15.15: Népszerű zene lemezek. 19.50: A Mildner-vonósnégyes Reger: Esz-dur negyesét játssza. — Deutschlandsender. 7.20: Könnyű zene Berlinből. 14: Spanyol lemezek. 16.40: Dallemezek. 18.45: Régi francia és olasz dalok. 20.15: A Reitz-vonósnégyes játéka. — Königsberg. 6: Lemezek. 12.30—14: Szórakoztató zene. 14.05—15.30: Könnyű lemezek. 16.30: Zenés gyermekjáték. 17: Kis rádiózenekar, Szlá zene. Operettregények. 20: Scheidt és Praetorius orgonaművei. 20.30: Ifjúsági népdalénekek. 23.30: Lemezek. — Milano. 14.10—15.15: Doreno-zenekar. Közben: 14.30: Lemezek. 21: Lemezek. Opera. 21.45: Bemondás szerint. — Pozsony. 18.55: Lemezek. 19.15: Magyar műsor. 20.50: Lemezek. 22.16: Margaritis Ida és Loris játéka két zongorán, görög szerzők művei. — Róma. 18: Rondini cselló- és Salomone zongoraművész játék. Közben: Cavagni tenor és Malpassuti szoprán éneke. 21.10: Lemezek. 23: Tánczene. — Varsó. 7.45: Egyházi ének. Lemezek. 14.10: Szimfonikus lemezek. 16.40: Könnyű zene. 21: Rádiózenekar. 22: A rádió szimfonikus zenekara. 23.15: Tánczene.

„OLLA”

prophylaktikus készítmény. Ne kockáztassa egészségét silány utánzatokkal, utasítsa ezeket vissza és követeljen kímeltet OLLA-t eredeti csomagolásban!

3588

KÖNYVEK

A lázadó szüz. Dr. Gramantik Erzsébet orvosnőnek, ennek a szép, okos és látnoki erejű leánynak élete, küzdelme emberrel, öökkel és holtakkal, jó és rossz erőkkel, lélekkel és anyaggal és szerelemmel. Méltó záróköve az „Isten országa felé” és a „Meztelen ember” hatalmas trilogiának. Földi Mihály szenzációs új regénye az Atheneum 60 lejes sorozatában jelent meg, 370 oldal, fehér papíron, egész vászonkötésben. Kapható minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál: Cluj. Kérje a 35 kötetes sorozat teljes jegyzékét.

A kutya sportszerű tenyésztése, nevelése és idomítása. Illosvay Lajos m. kir. gazd. tanácsos, a Magyar Ebtenyésztők Országos Egyesületének ügyvezető igazgatója írta ezt a részletes vezérfonalat, ebtenyésztők és ebkedvelők számára. Az összes kutyafajok ismertetésén kívül az ebtenyésztés egész területét tudományosan alaposan tárgyalja, de mégis mindig a gyakorlat igényeinek megfelelően dolgozza fel és azonkívül a vadászebek, őrző és haszonebek, házi és törpecék, vagy luxusebek fejezeteiben külön-külön ismertet minden egyes válfaját és típusát, felölve az ebtenyésztés és ebkedvelés sportszerű vonatkozásait is. Az alapvető nagy munkának 371 oldala, 120 képpel ellátott, teljesen átdolgozott és bővített második kiadása 150 lej minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál: Cluj. Kérje a gazdasági, állattenyésztési és sportkönyvek jegyzékét.

Aki a szerelmet kitalálta. Az új olasz írói gárda kitünő műveivel gazdagította a világirodalmat. Guido de Verona, a legjobb élén áll, ő már ugyiszólván az új irodalom klasszikusa. „Aki a szerelmet kitalálta” c. regénye forró légkörű, pergő, robbogó cselekményű. magávalragadó regény, amely Honti Rezső kitünő fordításában és az Atheneum kiadásában jelent meg és 360 oldalon, egészvászonkötésben 90 lej minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál: Cluj. Kérje az Atheneum-ujdonságok jegyzékét.

A szerkesztésért:
Dr. STAUBER JÁNOS
tel.

APRÓHIRDETÉSEK.

Egy apróhirdetés **20 lei.** Minden további ára 10 szög csupán **2 le.** szög 2 le. szög
Az apróhirdetések előre fizetendők.

Apróhirdetéseket este **9 óráig** vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

ALKALMAZÁS.

Főznitudo minden es azonnal felvétetik. Akinek rendes könyve van, jelentkezzen d. u. 3—6 között a Calvin János-uca 44/b. számú házban. 8754

LABELLI KÉSZÍTŐ önálló mester, műhely vezetését vállalná. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 8756

GYERMEK MELLÉ német kisasszonyt keresek. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 8774

Próbakísasszony

magas alaku, arányos termetű, harmincéves korig felvétetik. Dragalina 26., földszint. 8777

Ügyes szerszámlakatos és esztergályos, önálló munkaerő, állandó alkalmazást nyer, jó fizetés mellett, Cim a kiadóhivatalában.

TRAFIKBA fiatal leány románnyelvtudással felvétetik. Bul. Reg. Maria 21. 3788

Leányokat és asszonyokat könnyű otthoni munkához keresek. Cim a kiadóhivatalában.

Szakácsnőt keresünk a Moise Nicocara-liceum internátusa részére. Jelentkezés ugyanott.

LAKÁS.

KERESSEK BÉRBE 5—6 szobából álló helyiséget, esetleg magánházat iparvállalat részére. Cimek leadandók „Vegyeszet” jellegre az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 8769

KULONBEJARATU butorozott uccai szoba kiadó. Ugyanott iskolástiu felvétetik. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 3778

Magános házban különbejaratu, elegánsan butorozott uccai szoba, közvetlen fürdőszobával, kiadó. Str. Unirei 6—8., Str. Deceanu sarok.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Egy szép ebédlőberendezés, premier kályha, függöny és egyéb dísz tárgyak eladók. Piata Avram Ianou 21., I. em jobbra.

VICTORIA BANK betétkönyv 50.000 lej értékben eladó. Bövebbet Str. Tampa 6. Háztulajdonosnál. 8768

Elsőrendű vessző 7 lánc földről eladó. Ntchic Ion, Falcic 222. Jud. Torontal. 8770

Egy komplett francia modern dízháló eladó. Str. N. Oacu 14.

MODERN dízfaháló juttányosan eladók. Ugyanott átalakításokat vállalok. Strada Dna Balassa No. 191. 8776

Szőlő-prést masszív, jókarban lévő keresek. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 8765

ELADO 16 méhcsalád 8 kupkában, 18 kaptárban. Varsandul-nou, ev. parochia. 3731

Hidraulikus olajprést és egy 21. „Ganz”-hengerezéket keresek vételre. Bladok 50 HP. indikált félstabil gép. Közvetítőket díjazom. Ing. Elias Győző Timişoara, IV. Bulev. Duca 27. 8415

Ures vas- és fahordók eladók. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

ELLÁTÁS.

1—2 diákot teljes elátásra gondos felügyelettel elvállalok, a liceummal szemben: Bulev. Carol 81., I. emelet 4. airtó. 8250

ÜZLETEK.

FÜSZER- és csemege-üzlet Aradon nagyforgalmu helyen átadó. Biztos és komoly existenciá. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 3779

INGATLAN.

VASUT KÖZELEBEN 4x1 szobás lakószos ház eladó. Ugyanott egy vassparherd is eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 8782

KÜLÖNFÉLÉK.

Elegáns klubhelyiség, központban, összes szükséges mellékkel, keresztek. Cim a kiadóhivatalában.

Egy kis Wertheim kassza

Jó állapotban megvételre keresztek

Cimeket az Aradi Közlöny kiadóhivatalában kérjük leadni.